NOVA UNIVERZA, FAKULTETA ZA SLOVENSKE IN MEDNARODNE ŠTUDIJE

ANALIZA ZAPOSLOVALNEGA OKOLJA, TRGA DELA IN POTREB PO ZNANJU IN CILJEV DRUŽBE

PROGRAM: SLOVENSKI ŠTUDIJI

NOVA UNIVERZA | FAKULTETA ZA SLOVENSKE IN MEDNARODNE ŠTUDIJE

ANALIZA ZAPOSLOVALNEGA OKOLJA, TRGA DELA IN POTREB PO ZNANJU IN CILJEV DRUŽBE

PROGRAM: SLOVENSKI ŠTUDIJI

Ljubljana, april 2019

Publikacija je dostopna v PDF formatu na spletni strani:

http://www.fsms.si/

Analizo sta pripravili: doc. dr. Ines Vodopivec in as. Eva Jambrek

IZDALA IN ZALOŽILA NOVA UNIVERZA, FAKULTETA ZA SLOVENSKE IN MEDNARODNE ŠTUDIJE

Mestni trg 23
1000 Ljubljana
Cop. 2019

KAZALO

A. UVOD 5

A.1 O FAKULTETI 5

A.1.1 VIZIJA 6

A.1.2 VREDNOTE IN STRATEŠKI CILJI 6

A.2 POSLANSTVO FAKULTETE IN ZASNOVA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV 7

A.2.1 POBUDA ZA USTANOVITEV FAKULTETE 7

A.2.2 POSLANSTVO FAKULTETE 7

A.2.2.1 Osrednje področje znanstvenega interesa fakultete 8

A.2.3 ZASNOVA VSEBIN ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV FAKULTETE 9

A.2.3.1 Temeljne strukture študijskega programa 10

A.3 NAČRT O MEDNARODNEM SODELOVANJU FSMŠ 11

A.3.1 Program Erasmus + ... 11

A.3.2 Vključevanje v Erasmus Mundus II 12

A.3.3 Euraxess – Raziskovalci v gibanju 13

A.3.4 CEEPUS - Srednjeevropski program za izmenjavo študentov in profesorjev 13

A.3.5 Slovenski štipendijski sklad EGP in Norveški finančni mehanizem 14

B. ŠTUDIJSKI PROGRAMI 15

B.1 DODIPLOMSKI UNIVERZITETNI PROGRAM SLOVENSKI ŠTUDIJI I. STOPNJE 16

B.1.2 OBVEZNA PRAKSA DODIPLOMSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA 20

B.1.2.1 NAMEN, CILJI IN VEŠČINE 20

B.1.2.2 TRAJANJE, VREDNOST PO ECTS IN ČASOVNA UMESTITEV 20

B.1.2.3 NAČIN IZVEDBE PRAKSE 21

B.1.2.4 POSEBNE OBLIKE PRAKSE 21

B.1.2.5 Navedba in analiza mednarodno primerljivih programov 21

C. SODELOVANJE VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA Z OKOLJEM TER POVEZAVA MED UČNIMI IZIDI, STATISTIKO IN UGOTOVITVAMI STROKE 25

C.1 RAZISKAVA POTREB IN CILJEV DRUŽBE 25

C.1.1 UVODNA POJASNILA 25

C.1.2 METODOLOGIJA 26

C.2 ANALIZA ZAPOSLITVENEGA TRGA Z UPOŠTEVANJEM KARIERNIH MOŽNOSTI 26

C.2.1 Evropska zakonodaja in smernice razvojne strategije Obzorje 2020 26

C.2.2 Podatki Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje 29

C.2.3 Podatki Statističnega urada Republike Slovenije 32

C.2.4 KOMPETENCE IN ZAPOSLJIVOST DIPLOMANTOV NA PODROČJU TURIZMA 35

C.2.5 KOMPETENCE IN ZAPOSLJIVOST DIPLOMANTOV NA PODROČJU KREATIVNIH IN KULTURNIH INDUSTRIJ 37

D. SKLEPNO 38

Viri 39

A. UVOD

A.1 O FAKULTETI

Nova univerza, Fakulteta za slovenske in mednarodne študije je samostojni visokošolski zavod, ki izvaja univerzitetno izobraževalno, znanstveno, raziskovalno, študijsko in svetovalno dejavnost na področju humanističnih in sorodnih interdisciplinarnih znanosti.

Akreditirana je bila dne 15. 11. 2012 z odločbo NAKVIS št. 0141-18/2010/27 in je v postopku akreditacije njenih študijskih programov druge in tretje stopnje. Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je FSMŠ podelil akreditacijo za univerzitetni dodiplomski program "Slovenski študiji", dne 19.11.2015 na 95. seji Sveta. Fakulteta za slovenske in mednarodne študije je od 13. 6. 2017 članica Nove univerze.

Cilj fakultete je postati mednarodno priznana visokošolska institucija na področju slovenskih in mednarodnih študijev, ki bo preko kvalitetno izvedene izobraževalne dejavnosti, povezovanja teorije s prakso, združevanja pedagoškega in raziskovalnega dela ter mednarodnega sodelovanja oblikovala diplomante, iskane na trgu dela. Poleg tega želi fakulteta postati zanesljiv partner tako domačega gospodarskega in negospodarskega sektorja, kot tudi profitnih in neprofitnih institucij iz tujine.

Fakultetna strategija je izobraževati študente na vseh treh stopnjah bolonjskega modela visokošolskega študija. Svoje poslanstvo bo fakulteta kot enovit visokošolski zavod izpolnjevala na vsaki od treh stopenj – na dodiplomski, magistrski in doktorski – na konkretni stopnji prilagojen način ter z ustreznimi poudarki na kompetencah in zaposlitvenih možnostih diplomantov.

Izobraževanje in usposabljanje na področju narodnih, v slovenskem primeru slovenskih študij, je pomemben del procesov vseživljenjskega učenja v določeni družbi. Vpliva na razvoj storitev, na gospodarsko rast države in na odpiranje novih delovnih mest. V poostrenih gospodarskih in finančnih razmerah postaja vlaganje v znanje in izobraževanje ena od alternativ za prihodnji razvoj posameznih držav. Nova delovna mesta lahko zagotovijo predvsem razvijajoči se posamezniki. Naši diplomanti bodo zasedali pomembne položaje v gospodarstvu in tudi na področju neprofitnega sektorja. Izobraževanje bo imelo učinke na socialno vključenost posameznikov, razvoj trga dela v smislu večje fleksibilnosti posameznikov in dvigovanja nivoja kompetenc. Fakulteta vsaj za sedaj ostaja edina in osrednja visokošolska ustanova v Republiki Sloveniji in v svetu, katere prvo in osrednje znanstveno ter pedagoško poslanstvo predstavlja slovenstvo v njegovem kulturnem, narodnem, državnem, etničnem, filozofskem, sociološkem in prostorskem pomenu.

Za vzpostavitev relevantnega izobraževalnega programa, je znotraj delovanja Fakultete pomembno in nujno zagotavljati primeren nivo kakovosti. Sistem kakovosti na Fakulteti določa in vzpostavlja Poslovnik kakovosti Fakultete za slovenske in mednarodne študije Nove univerze, ki določa mehanizme za spremljanje in zagotavljanje kakovosti, odgovorne organe, postopek samoevalvacije ter natančna navodila glede priprave samoevalvacijskega poročila. Slednje mora poleg opisa stanja, analize in ocene delovanja, predlogov postopkov in ukrepov za odpravo pomanjkljivosti ter izboljšanje kakovosti dela institucije, vsebovati tudi poglavje o **sodelovanju z družbenim okoljem**. Za

spremljanje in zagotavljanje kakovosti so odgovorni vsi zaposleni na fakulteti, študenti, posebej pa dekan, prodekani, senat in njegova delovna telesa, upravni odbor in študentski svet.

A.1.1 VIZIJA

Vizija fakultete je postati vrhunska mednarodno uveljavljena izobraževalna in znanstveno-raziskovalna ustanova na področju slovenoslovja, ki ustvarjalno prispeva h kakovosti humanističnih in interdisciplinarnih študij ter razvoju priznanih znanstvenih disciplin slovenske družbe.

A.1.2 VREDNOTE IN STRATEŠKI CILJI

Fakulteta stremi za integrativno akademsko skupnostjo profesorjev, raziskovalcev, študentov in drugih sodelavcev, ki krepi njihovo medsebojno povezanost, individualno raziskovalno delo ter občutek pripadnosti ustanovi. S svojim raziskovanjem, izobraževanjem, strokovnim in javnim delovanjem si prizadeva za uveljavitev doma in v svetu. S sodelovanjem z organizacijami iz gospodarstva in storitvenih dejavnosti v javnem in zasebnem sektorju, z državnimi organi, lokalnimi skupnostmi ter civilno družbo poskuša uveljaviti področje študij slovenoslovja v širšem družbenem in znanstveno-raziskovalnem okolju, s tem da si prizadeva za občo uporabo svojih raziskovalnih in izobraževalnih dosežkov po merilih odprte znanosti ter s tem prispeva k družbenemu razvoju.

Svoje delovanje utemeljuje na naslednjih vrednotah:

- kakovosti in akademski odličnosti na podlagi mednarodno primerljivih standardov na vseh področjih delovanja,
- avtonomiji in neodvisnosti v odnosu do države, političnih strank, korporacij in verskih skupnosti,
- akademski svobodi sodelavcev in študentov, posebej ustvarjalni svobodi ter razvijanju civilizacijskih pridobitev humanizma in človekovih pravic vključujoč enakost možnosti in solidarnost,
- pripadnosti in odprtosti s sooblikovanjem zavesti o skupnih ciljih, pri svojem delu pa je odprta v domači in mednarodni akademski in širši družbeni prostor,
- etičnem in odgovornem odnosu do akademske in znanstvene skupnosti.

Spoštovanje zgoraj navedenih vrednot bo Fakulteta v naslednjih letih – v obdobju 2018 – 2021 – zagotavljala v skladu z naslednjimi strateškimi cilji:

- Nenehno izboljševanje kakovosti študija ter kakovosti študijskih programov fakultete;
- Internacionalizacija fakultete;
- Krepitev raziskovalne dejavnosti fakultete;
- Spodbujanje vsestranskega razvoja zaposlenih;
- Sodelovanje z okoljem;
- Promocija fakultete in povečanje števila vpisanih;
- Doseganje raznovrstnih virov financiranja;
- Jasna in učinkovita organiziranost fakultete;
- Zagotavljanje kvalitetnih prostorskih in materialnih pogojev.

S svojimi študijskimi programi je Fakulteta usmerjena v doseganje naslednjih temeljnih ciljev:

1. Postati odlična in prepoznavna humanistična in interdisciplinarna izobraževalna in raziskovalna ustanova v Slovenskem in mednarodnem prostoru.
2. Vzpostaviti učinkovite oblike sodelovanja in povezovanja s sorodnimi ustanovami po svetu.
3. Postati referenčna ustanova za prenos humanističnih in sorodnih interdisciplinarnih znanj in vrednot v gospodarstvo, družbo in visokošolske izobraževalne procese.
4. Zagotoviti krepitev zgodovinskega spomina in kritične zavesti o slovenski državnosti.
5. Dosegati ustrezne in primerljive finančne ter materialne pogoje za izobraževalno, raziskovalno in strokovno delo.

A.2 POSLANSTVO FAKULTETE IN ZASNOVA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

A.2.1 POBUDA ZA USTANOVITEV FAKULTETE

Pobudniki Fakultete za slovenske in mednarodne študije Nove univerze (v nadaljevanju Fakulteta oziroma FSMŠ) so izhajali iz paradoksalnega spoznanja, da se slovensko akademsko (visokošolsko, raziskovalno, idr.) prizorišče komajda ali pomanjkljivo odziva na epohalne izzive, s katerimi se je Slovenija soočila po osamosvojitvi in vstopu v Evropsko unijo. Ugotovili so, da ne glede na temeljne politične, kulturne in gospodarske spremembe; ne glede na prelomne domače in mednarodne dosežke vidno pešata zgodovinski spomin in kritična zavest o slovenski državnosti. Raven akademske (posledično pa tudi vsakdanje šolske in medijske) refleksije ni primerna razmeram, v katerih delujeta slovenska država in slovenski izobraženec, ki sta vsak dan močneje vključena v evropske in svetovne povezave oz. ustanove. V Sloveniji je veliko govora o nacionalnem interesu, ne da bi ta pojem temeljito znanstveno raziskali, poleg tega pa se v javnosti vse pogosteje pojavljajo vprašanja o smislu slovenstva, slovenske države in demokracije.

Za boljši uvid je potrebno seči v ozadje, h koreninam aktualnega dogajanja. Že bežen pregled slovenske zgodovine pove, da je Slovencem vse do osemdesetih let prejšnjega stoletja primanjkovalo državotvorne miselnosti, kar glede na socialno strukturo doma in glede na razmere v mednarodni skupnosti, ni presenetljivo. Slovenci so sami sebe označevali kot narod služabnikov (Prešeren), hlapcev (Cankar), kot vprašanje (Kardelj), kot kulturni problem (Vidmar), kot blokirano gibanje (D. Pirjevec), kot nezgodovinski narod, ki je usodno navezan na druge, večje, po možnosti sorodne narode. Tradicijo podrejenosti in odvisnosti je prekinila ustanovitev samostojne države.

A.2.2 POSLANSTVO FAKULTETE

Fakulteta za slovenske in mednarodne študije bo imela osrednjo vlogo pri oblikovanju slovenske identitete in bo v ta namen gradila ustrezne konceptualne podlage in podporne instrumente. Slovenska identiteta se ne more oblikovati samo na osnovi poznavanja in širjenja slovenskega jezika, temveč na poznavanju celovitega sistema slovenskega narodnega vprašanja, tako v njegovi zgodovini kot v perspektivi njegovega razvoja. Fakulteta bo oblikovala in izvajala študije, kjer bodo študenti humanistiko interdisciplinarno spoznavali in multidisciplinarno nadgrajevali svoje znanje z različnih področij – podsistemov slovenske družbe. Pri tem bo namenjena velika pozornost kompetencam in zaposlitvenim možnostim diplomantov.

Oblikovanje sistema znanja o slovenski identiteti ne bo omejeno na razvojne študije, temveč bodo usklajeni poudarki na integrativnih elementih slovenske zgodovine po posameznih družbenih področjih (gospodarstvo, tehnologija, politika, institucionalni podsistem, družbene dejavnosti in kultura) in na integralno povezanih obdobjih, s posebnim poudarkom na prelomno obdobje osamosvajanja slovenske države.

Širjenje znanj o slovenskem družbenem sistemu bo usmerjeno tudi na slovensko diasporo in tuje študente slovenskega jezika, katerih spoznavanje slovenskega jezika in kulture ne bo omejeno le na lingvistične vsebine, temveč se bodo seznanjali s slovenskim habitatom preko historično-analitičnih aspektov.

Fakulteta bo oblikovanje konsistentnega in integralnega sistema znanj o slovenski identiteti dograjevala z intenzivnim teoretskim in empiričnim raziskovanjem ter pri tem sodelovala s slovenskimi in tujimi znanstveno-raziskovalnimi ustanovami.

A.2.2.1 Osrednje področje znanstvenega interesa fakultete

Fakulteta za slovenske in mednarodne študije bo izobraževala študente na vseh treh stopnjah univerzitetnega študija. Osrednje področje znanstvenega interesa fakultete je študij slovenstva. »Slovenstvo« razumemo kot generični pojem v celovitem pomenu slovenskega ozemlja, habitata, naravnega okolja, prebivalstva, etnije, ljudstva, naroda, zgodovine, umetnosti, jezika, kulture, vere in verstev, gospodarstva, infrastrukture, socialnih in javnih služb (kakršne so zdravstvo in šolstvo), države (ter njenega ustroja) in državnosti, ustave (ter njene normativne zgradbe) in drugih pravnih temeljev, identitete v zgodovinskem in kulturnem (vrednostnem) izročilu.

Navedene razsežnosti slovenskega nacionalnega sistema pa je potrebno sočasno analizirati tudi z vidika njihove umeščenosti v mednarodne sisteme. Slovenija torej kot socialni sistem, ki deluje v danem naravnem in mednarodnem okolju ter je sestavljen iz vzajemno integriranih sub-sistemov.

Študij Slovenije torej že v izhodišču ni oblikovan kot interdisciplinarni študij na podlagi mehanične povezave posamičnih disciplin, ki preučujejo (tudi) Slovenijo, na primer geografije, zgodovine, antropologije, etnologije, ekologije, ekonomije, prava, teologije, slovenistike, etike in drugih. Fenomen raziskovanja in študija je transdisciplinarne narave – je Slovenija, je slovenstvo in so Slovenci kot naravni, socialni, proizvodno-tehnološki, kulturni in politični sistem, katerega samobitnost in državnost je determinirala in ga trajno sodoloča centralna zona nacije.

V tem je Fakulteta edina in osrednja visokošolska ustanova v Republiki Sloveniji in v svetu, katere prvo in osrednje znanstveno ter pedagoško poslanstvo predstavlja preučevanje slovenstva kot temeljnega fenomenološkega vprašanja.

»Slovenstvo« razumemo kot generični pojem, ki vključuje:

1. slovenski narod kot etnično, antropološko, sociološko, kulturno, jezikovno in historično skupnost Slovencev, ki so »v večstoletnem boju za narodno osvoboditev izoblikovali svojo narodno samobitnost« (Preambula Ustave RS),

2. Slovensko državo kot samostojno, neodvisno in suvereno republiko, katere državnost v smislu pravne in socialne države, izvira od »temeljne in trajne pravice slovenskega naroda do samoodločbe« (Preambula Ustave RS),

3. Slovensko ljudstvo kot skupnost državljanov Republike Slovenije ne glede na njihovo narodnostno istovetnost, ki je temelj demokratične legitimitete državne oblasti (2. odst. 3. člena Ustave RS), ter

4. Slovenijo kot zemljepisno območje evropske celine, ki predstavlja sonaravni habitat prebivalcev Slovenije ne glede na njihovo narodnost ali državljanstvo.

Posebnost študija slovenstva, ki ga bodo zagotavljali študijski programi fakultete, pa predstavljata:

1. **Humanistično in interdisciplinarno raziskovanje ter ustrezno pedagoško posredovanje štirih temeljnih razsežnosti slovenstva, ter**

2. **slovenska narodna, državna, demokratična ter prostorska identiteta znotraj ali na obrobjih širših mednarodnih (sub)sistemov – Balkana, Srednje Evrope, Evropske unije, panevropskih ter globalnih integracij in migracij.**

Na dodiplomski ravni so študentom posredovana specifična znanja o fenomenih slovenstva glede na njegove mnogotere mednarodne razsežnosti. Na magistrskem in doktorskem študiju pa bo mogoča individualna usmeritev študentov glede na specifične zahteve posameznika z izvedbo študija v dveh modulih:

1. študij notranje strukture in kohezije slovenstva samega – magisterij in doktorat slovenskih študij, ter

2. študij neposrednega ter širšega mednarodnega in meddržavnega okolja slovenstva – magisterij in doktorat mednarodnih študij.

A.2.3 ZASNOVA VSEBIN ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV FAKULTETE

Vsebina študijskih programov temelji na največjem bogastvu Slovenije, ki so – po Viziji Slovenije 2050 – ljudje. Program je zasnovan tako, da spodbuja našo rast v smeri vključujoče in dinamične družbe. Zajema najpomembnejše vidike Vizije Slovenije 2050, in sicer »Naša identiteta in kultura spodbujata sodelovanje pri ustvarjanju sinergij ter soočanju z izzivi. Slovenski jezik nam veliko pomeni, naša edinstvena kultura je navdihujoča. Odločni smo in prepoznavni. Naša lega, povezanost in infrastruktura nas vpenjajo v mednarodni prostor. V njem se uveljavljamo samozavestno, s prilagodljivostjo in vzdržljivostjo. V tujini delujoči Slovenci v živahnih stikih s Slovenijo krepijo našo globalno mrežo. Glas, ugled in prepoznavnost naše države so veliko večji od njene velikosti.«

Eno od vprašanj, ki se postavlja v zvezi s tem, je vprašanje ustreznega proučevanja in poučevanja novejše zgodovine. Vse pogosteje preteklost, pravilneje, njeno revidiranje, posega v načrtovanje prihodnosti. Nerazčiščena, ideologizirana vprašanja in fronte preteklosti vse usodneje pritiskajo na načrtovanje prihodnosti. Ta vprašanja je treba razčistiti z največjo odgovornostjo in na najvišji strokovni ravni.

Za razumevanje slovenske istovetnosti, slovenske kulture in miselnosti; predvsem pa za razumevanje slovenske politike je potrebna podrobna predstavitev značilnih in prelomnih pojavov, osebnosti in najpomembnejših slovenskih ustanov.

A.2.3.1 Temeljne strukture študijskega programa

Temeljne strukture študijskega programa Slovenski študiji na Fakulteti za slovenske in mednarodne študije izvirajo iz značilnosti Slovenije kot geografske, strateške, kulturne, zgodovinske, gospodarske, narodne, politične in druge enote. Temeljna izhodišča zatorej določa geopolitični položaj Slovencev in Slovenije ter njene naravne prednosti. V fakultetnih pedagoških in raziskovalnih programih je zato poudarek na predstavitvi in ovrednotenju privlačnosti slovenske naravne in kulturne dediščine in prednostih slovenskega zemljepisnega položaja (Sredozemlje-Srednja Evropa).

Fokus je usmerjen na slovensko kulturo, s predstavitvijo bogastva in raznolikosti slovenskega jezika, posebnosti literature (Krst pri Savici, Martin Krpan, Hlapci, Strah in pogum, idr.), glasbe, likovne umetnosti, arhitekture itd. Zajeta bo slovenska znanost in njeni predstavniki, kot so: Pietro Andrea Mattioli, Hioronimus Megiser, A. T. Linhart, Leonid Pitamic, Herman Potočnik (Noordung), Friderik Pregl, Jožef Stefan, Janez V. Valvasor, Jurij Vega itd.

Študijski program zajema tudi družbeno strukturo - socialno strukturo v 19. in 20. stoletju (kmetstvo, meščanstvo, delavski razred, srednji sloji, elite); formiranje slovenskega meščanstva, kapitalizem in Slovenci, plemstvo na Slovenskem, Nemci na Slovenskem, stiki z Italijo, vloga Cerkve v slovenski kulturi in socialnem življenju – protestantizem, janzenizem. Podan je pregled politično-ideoloških gibanj, kot je npr. liberalizem, klerikalizem, socializem, kapitalizem. Obravnava vprašanja slovenske identitete: panslovanstvo, ilirizem, jugoslovanstvo, slovanske kulture, Slovenci znotraj EU itd., slovensko izseljenstvo z gospodarsko in politično emigracijo.

Poseben del je namenjen slovenski zgodovini, z vidikov etnogeneze Slovencev, pojava »ustoličevanja« karantanskih knezov; obravnave slovenskega srednjega veka – stanovska družba; celjski grofi; Habsburgi; Beneška republika; dalje teme povezane z Napoleonom in Ilirskimi provincami; razvojem mest in meščanstva, odnosom s podeželjem; predstavljena in raziskana je politična, pravna in diplomatska zgodovina Slovencev (najmanj) od francoske do oktobrske revolucije; od prve (1917) do druge Majniške deklaracije (1989), Komunistična partija in komunizem na Slovenskem; NOB, Osvobodilna fronta itd. Tudi komunistični liberalizem s Stanetom Kavčičem, Slovenska pomlad ter stranke koalicije Demos, Zbor za ustavo, in postavitev samostojne države itd.

Spoznanja o temeljnih strukturah slovenstva so povezana z uporabno vrednostjo v turizmu in z novejšimi razvojnimi smernicami v okviru delovanja današnje informacijske visokorazvite tehnološke družbe, s projektnim managementom ter drugimi viri financiranja v humanistični in družboslovni znanosti na domačih in tujih tleh.

Študijski program Slovenski študiji poskuša preseči nekatere omejujoče paradigme, značilne za naš prostor. Predvsem provincialno miselnost, zanikanje meritokracije in elitizma; naraščanje sovražnosti do »Zahoda«, vračanje na »Balkan«; potiskanje na evropsko obrobje, v folklorni rezervat; zadržke glede modernega sveta; neizkoriščene možnosti mednarodnega povezovanja (Blejski forum, Indija, BiH, Kosovo, Makedonija, Črna gora…); razdvojenost slovenskega naroda; intelektualno zmedo;

nedomišljeno politiko do slovenskega zamejstva in izseljenstva; egalitarnost; maloštevilnost; jugoslovanstvo; balkanstvo; ideološke obremenitve ipd.

V okviru študija slovenske etničnosti in identitete je izražena tudi potreba po vrhunski diplomaciji in kvalitetni zunanji politiki, zato je program usmerjen v identifikacijo in obravnavo dosežkov in izzivov, predvsem v umetnosti in kulturi, ter vojaštvu (npr. Rudolf Maister, JLA, Teritorialna obramba, Manevrska struktura narodne zaščite, osamosvojitev, slovenska vojska…; v diplomaciji: Versailles, tržaško vprašanje, Brionska deklaracija, odnosi s Hrvaško, predsedovanje OVSE, predsedovanje EU).

A.3 NAČRT O MEDNARODNEM SODELOVANJU FSMŠ

V skladu s smernicami razvoja visokega šolstva v skupnem evropskem visokošolskem prostoru bo ena izmed prioritet Fakultete v programe Vseživljenjskega učenja in podpis Erasmus univerzitetne listine, ki na eni strani nudi možnost mednarodnega sodelovanja visokošolskega zavoda na vseh ravneh, na drugi pa potrjuje pravilnost in kvaliteto delovanja fakultete. Vključevanje v različne programe mobilnosti, ki bodo v nadaljevanju natančneje opredeljeni, nudi študentom, profesorjem in ostalim kadrom na fakulteti možnost izkušnje s študijem, raziskovanjem ali predavanji na tuji fakulteti, tuji študenti in profesorji, ki bi v sklopu izmenjav prihajali na fakulteto, pa le-tej ponujajo možnost za učenje in širjenje razumevanja o tujih kulturah in predvsem dobrih praksah, ki so jih razvili na fakultetah izven Slovenije.

A.3.1 Program Erasmus +

»Program Vseživljenjsko učenje je bil osrednji program EU na področju izobraževanja in usposabljanja. Ustanovljen je bil za obdobje 2007-2013 s sklepom Evropskega parlamenta in Sveta in je bil naslednik programov Socrates in Leonardo da Vinci (2000-2006). Namen programa je bilo prispevati k razvoju družbe z vrhunskim znanjem, trajnostnim gospodarskim razvojem, več in bolj kakovostnimi delovnimi mesti in večjo socialno kohezijo ter zagotavljati varstva okolja za prihodnje generacije. Podpiral je izmenjavo, sodelovanje in mobilnost med sistemi izobraževanja in usposabljanja v Evropi, tako da bi postali svetovna referenca za kakovost.«[1] Nov program evropskega sodelovanja na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa je poimenovan Erasmus + , ki nadomešča programe Evropske komisije kot so Vseživljenjsko učenje, Mladi v akciji in druge mednarodne programe. Erasmus+ se je pričel izvajati s 1. januarjem 2014.

Program Erasmus+ je namenjen vzpodbujanju študija v tujini, izboljševanju kakovosti visokošolskega izobraževanja, izpopolnjevanju jezikovnih spretnosti ter razumevanju različnih kultur. Program podpira aktivnosti na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa v vseh sektorjih vseživljenjskega učenja (šolsko izobraževanje, visoko šolstvo, nadaljnje izobraževanje, aktivnosti mladih itd.). Po novem imajo tudi diplomanti možnost oditi v tujino na Erasmus izmenjavo za namene opravljanja študijske prakse, v roku 1 leta od diplomiranja. Študent mora v ta namen tovrstno izmenjavo planirati že v času študija.

Fakulteta gradi oblike mednarodnega sodelovanja z univerzitetnimi in raziskovalnimi organizacijami ter z drugimi primerljivimi in uglednimi mednarodnimi institucijami. S svojimi študijskimi programi se Fakulteta vključuje v mednarodno povezovanje s tujimi partnerji, s katerimi lahko v relativno kratkem

[1] Vir: https://www.cmepius.si/vzu/vse-o-vzu/uvod-v-program-vzu.aspx.

času pride do izmenjave študentov in profesorjev ter pripravlja sodelovanje preko bilateralnih pogodb s številnimi evropskimi univerzami pri izmenjavi študentov in profesorjev v programih ERASMUS. Dne 27. 03. 2019 je bila s strani fakultete oddana vloga za pridobitev ERASMUS ECHE, posebej pa je bila fakulteta pozvana k sodelovanju s strani AGH University of Science and Technology v Krakowu (Poljska), ter Università degli Studi "G. d'Annunzio"Chieti – Pescara (Italija).

V najkrajšem času si bo tudi FSMŠ prizadevala vzpostaviti povezave s tujimi visokošolskimi institucijami, katerih programi bi lahko bili zanimivi za študente FSMŠ in katerim bi bili zanimivi tudi precej specifični transdisciplinarno usmerjeni študijski programi FSMŠ. Med visokošolske zavode, s katerimi bo fakulteta poskušala vzpostaviti sodelovanje, bodo vključeni predvsem zavodi v državah, s katerimi Slovenija deli skupno zgodovino in iz tega razloga razvijajo poučevanje in raziskovanje področij, ki se dopolnjujejo s področji dela FSMŠ. Pri tem bodo k sodelovanju najprej povabljene institucije iz Avstrije, Italije, Madžarske in Nemčije, poleg teh pa ne bodo izpuščene niti institucije v državah, kamor so se Slovenci v zgodovini izseljevali in zaradi tega obstaja zanimanje za študij slovenoslovja. Na podlagi povezav med FSMŠ in omenjenimi institucijami, se bo FSMŠ prijavljala na razpise, ki bodo na voljo tako v okviru decentraliziranih, kot v okviru centraliziranih akcij Erasmus+, za katere je zadolžena neposredno Izvršna agencija v Bruslju.

Med decentralizirane akcije Erasmus+, ki jih bo Fakulteta postopoma začela izvajati, je poleg izmenjave študentov in profesorjev, treba omeniti tudi izvajanje intenzivnih programov (IP), kakršne so poletne šole, daljši seminarji in podobne aktivnosti.

Na področju, ki ga pokrivajo centralizirane akcije bo Fakulteta poskušala aktivno delovati pri oblikovanju akademskih mrež, saj področja, ki jih pokriva študijski program FSMŠ še nimajo in ne morejo imeti obstoječih mrež, saj gre za popolnoma novo študijsko področje, ki se bo v prihodnje povezovalo s sorodnimi institucijami v tujini, ki med drugim poučujejo in raziskujejo posamične nacionalne/narodne študije, predvsem tiste, ki so povezane s slovenstvom kot takim (slovanske študije; zgodovina držav, s katerimi je bila Slovenija v preteklosti povezana in je bila del skupne države; pravni razvoj in razvoj demokracije v omenjenih državah; nacionalne študije držav, ki so doživele tranzicijo v zadnjih dvajsetih letih in podobno).

A.3.2 Vključevanje v Erasmus Mundus II

»Erasmus Mundus je evropski program sodelovanja in izmenjave študentov in profesorjev na področju visokega šolstva med evropskimi državami na eni strani in državami ostalega sveta. Namen programa je izboljšanje kvalitete evropskega visokošolskega izobraževanja, promoviranje Evropske Unije kot centra odličnosti visokošolskega izobraževanja in skozi sodelovanje s tretjimi državami spodbujati medkulturni dialog in razvoj visokega šolstva v teh državah.«[2] Najnovejši program Erasmus Mundus II je v odlično delujočo shemo iz preteklih obdobij vključil tudi doktorske študente, povišal štipendije evropskim študentom in začel aktivneje tudi visokošolske zavode iz tretjih držav.

Fakulteta za slovenske in mednarodne študije si bo prizadevala k vzpostavitvi partnerskih odnosov s tujimi fakultetami in v sklopu Erasmus Mundus oblikovala in začela izvajati izmenjave študentov in profesorjev. Med tujimi visokošolskimi institucijami, s katerimi bi FSMŠ želela sodelovati, je v prvi

[2] Vir: http://www.cmepius.si/erasmus-mundus.aspx.

vrsti zanimiva Cleveland State University in njen College of Liberal Arts and Sciences, katerega del je tudi Center za slovenske študije. Fakulteta se bo poskušala povezovati tudi z Institute for Slovenian Studies of Victoria Inc. iz Melbourna, s katerim bo mogoče izvajati skupne raziskave in spodbujati sodelovanje z avstralskimi univerzami.

V okviru Erasmus Mundus II bo Fakulteta za slovenske in mednarodne študije takoj po vzpostavitvi učinkovito delujočih slovenskih študijskih programov in oblikovanju skupnih študijskih programov s kvalitetnimi evropskimi visokošolskimi institucijami, k sodelovanju povabila tudi ne-evropske visokošolske zavode, ki med svojimi programi nudijo podobne ali komplementarne študije. Predvsem z vključevanjem skupnih študijskih programov, ki bodo dopolnjevali program Fakultete za slovenske in mednarodne študije, bodo študenti pridobili odlične priložnosti za razširitev obsega znanja, ki bo že samo po sebi transdisciplinarno in interdisciplinarno orientirano. Podobne priložnosti se bodo ponujale tudi študentom partnerskih fakultet.

A.3.3 Euraxess – Raziskovalci v gibanju

»EURAXESS - Raziskovalci iniciativa Evropske komisije namenjena spodbujanju mednarodne mobilnosti raziskovalcev, postavitvi transparentnega in enotnega trga za zaposlovanje raziskovalcev, povezovanju akademske sfere in industrijskega sektorja in postavitvi skupnega evropskega raziskovalnega prostora.

Iniciativa EURAXESS deluje na dveh konkretnih področjih v gibanju je**:**

- V obliki evropskega portala EURAXESS (www.euraxess.eu) in 40 nacionalnih podporno informativnih portalov EURAXESS. EURAXESS portal Slovenija je dostopen na www.euraxess.si.
- V obliki mreže več kot 200 EURAXESS kontaktnih točk in podpornih služb mobilnim raziskovalcem v kmalu 40 državah.«[3]

S pomočjo mreže Euraxess bo profesorjem in študentom – raziskovalcem Fakulteta nudila možnosti za delo in izpopolnjevanje njihovih raziskav tudi v tujini.

A.3.4 CEEPUS - Srednjeevropski program za izmenjavo študentov in profesorjev

»CEEPUS (srednjeevropski program za izmenjavo študentov in profesorjev) je regionalni program, ki je pričel delovati marca 1995. Cilj programa je vzpostaviti in spodbujati mobilnosti študentov in profesorjev med sodelujočimi državami ter izkoristiti prijateljske povezave in možnosti za oblikovanje skupnih študijskih programov. V CEEPUS programu sodelujejo visokošolske institucije iz naslednjih držav: Albanija, Avstrija, Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Češka, Črna Gora, Hrvaška, Kosovo, Madžarska, Makedonija, Poljska, Romunija, Slovaška, Slovenija in Srbija.«[4] Fakulteta za slovenske in mednarodne študije bo aktivno delovala v smeri oblikovanja lastne mreže s partnerskimi institucijami, med katere je že mogoče imenovati European School of Law and Governance iz Prištine, tej pa se bodo kmalu pridružili še drugi podobni zavodi iz naštetih držav, ki so doživele podobne

[3] Vir: http://www.cmepius.si/ceepus.aspx.
[4] Vir: http://www.cmepius.si/ceepus.aspx.

zgodovinske izkušnje, zaradi česar bo oblikovanje izmenjav učinkovito pripomoglo k še boljši izvedbi teh izredno specifičnih študijskih programov.

Tudi v okviru CEEPUS bo Fakulteta najprej ponudila izmenjave študentov in profesorjev, pozneje pa se bodo oblikovali tudi skupni študijski programi. Fakulteta bo tako pri programih mobilnosti kandidirala v okviru mreže, obenem pa bo študentom in profesorjem nudila podporo in pomoč (svetovanje, administracija) pri njihovem kandidiranju za štipendije znotraj teh mrež.

A.3.5 Slovenski štipendijski sklad EGP in Norveški finančni mehanizem

Programa podpirata mednarodno mobilnost in med-institucionalne projekte s področja izobraževanja in usposabljanja ter na ta način prispeva h krepitvi razvoja človeškega kapitala in znanja. Cilj programa je spodbujati bilateralno sodelovanje med državami, ki sodelujejo v programu, še posebej pa izboljšanju sodelovanja med organizacijami, ki prihajajo iz Norveške, Islandije, Liechtensteina in Slovenije.

V okviru programov so upravičene naslednje aktivnosti:

- Pripravljalni obiski,
- Projekti mobilnosti v visokem šolstvu,
- Projekti mobilnosti izobraževalnega osebja v splošnem in poklicnem izobraževanju ter usposabljanju,
- Projekti med-institucionalnega sodelovanja v visokem šolstvu,
- Projekti med-institucionalnega sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja.

Fakulteta za slovenske in mednarodne študije se bo prijavljala v vse primerne programe, ki jih oba finančna mehanizma nudita tako v okviru individualne mobilnosti (izmenjave študentov, profesorjev in osebja) kot v okviru študijskih obiskov in pri izmenjavi strokovnjakov.

B. ŠTUDIJSKI PROGRAMI

Fakulteta izvaja študijski program za pridobitev izobrazbe na dodiplomski stopnji:

1. Prve stopnje: dodiplomski študijski program Slovenski študiji.

Fakulteta je v 2018 vložila tudi akreditacijski vlogi za podiplomski študij, in sicer za pridobitev:

2. Druge stopnje: magistrski študijski program Slovenski študiji II, in

3. Tretje stopnje: doktorski študijski program Slovenski študiji III.

Kdor uspešno konča dodiplomski univerzitetni študij v skladu z zakonom in študijskim programom, pridobi naziv Diplomant/diplomantka slovenskih študij (UN).

Po uvedbi podiplomskega izobraževanja bodo diplomanti lahko pridobili naslednje nazive:

Za uspešno dokončanje podiplomskega magistrskega študija v skladu z zakonom in študijskim programom, naziv Magister slovenskih študij.

Za uspešno dokončanje podiplomskega doktorskega študija v skladu z zakonom in študijskim programom, naziv Doktor slovenskih študij.

Študij se izvaja kot izredni oz. nekoncesionirani. Študij in študijske zadeve ureja Statut Fakultete za slovenske in mednarodne študije Nove univerze in Pravilnik o študiju na Fakulteti.

B.1 AKREDITIRAN DODIPLOMSKI UNIVERZITETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM SLOVENSKI ŠTUDIJI I. STOPNJE

Po zaključenem študiju na fakulteti, se bodo diplomanti univerzitetnega študijskega programa Slovenski študiji lahko zaposlovali kot uslužbenci v državni upravi in v lokalni samoupravi, ki spremljajo tujce (tudi migrante) na obiskih v Sloveniji, ali komunicirajo z njimi iz Slovenije v tujino ter na vseh drugih delovnih mestih na področju negospodarstva, kjer se zahteva poglobljeno poznavanje vsebin in znanj, ki jih diplomanti pridobijo med študijem. Gre za tiste poklice, katerih učinkovito izvajanje zahteva pridobitev specializiranih strokovnih znanj s področja slovenskih in mednarodnih študij. Diplomanti študijskega programa se bodo lahko zaposlili tako v Republiki Sloveniji, kot tudi v vseh članicah EU, saj bo uspešno opravljena diploma omogočala neposredno vzajemno priznavanje izobrazbe med pogodbenicami v skladu s Konvencijo o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji - Lizbonsko konvencijo (Ur.l. RS – Mednarodne pogodbe. Št. 14/99). Prav tako bodo lahko zaposlitev poiskali na globalnem trgu, pri čemer bodo aktualna znanja s področja medkulturne komunikacije in upravljanja različnosti.

Diplomanti Fakultete za slovenske in mednarodne študije imajo odlične možnosti za zaposlitev, ker je program praktično usmerjen in kot tak vodi k inovativnemu delu na različnih področjih. Po zaključenem študiju na fakulteti bodo diplomanti univerzitetnega študijskega programa Slovenski študiji usposobljeni tudi za opravljanje specifičnih poklicev na naslednjih, primeroma oziroma neizčrpno navedenih poklicev na različnih področjih: diplomati, novinarji, svetovalci v javni upravi in državnih službah, sodelavci in uslužbenci v kulturnih in turističnih organizacijah, svetovalci v gospodarstvu in podjetniških razvojnih projektih ter predstavniki gospodarskih podjetij doma in v tujini, strokovnjaki za jezikovna, kulturna in vprašanja slovenske dediščine (muzeji, arhivi, založbe, knjižnice), predavatelji in sodelavci v Sloveniji, v zamejstvu in po svetu, raziskovalci na področju slovenskih študij, delavci v kulinariki, kmetijstvu, prometu, infrastrukturi, zaposleni na delovnih mestih, kjer se uporablja digitalna tehnologija in kreativne in kulturne industrije, kader za razvoj malih in srednjih podjetij, tudi na podlagi kreativnih industrij, uslužbenci v upravnih službah, uslužbenci PR služb v gospodarskih organizacijah ter v državnih organih in javnih institucijah, ki komunicirajo s predstavniki iz tujine, tudi kader v strateškem načrtovanju ipd.

Ustvarjalni in podjetni diplomanti bodo s poznavanjem slovenoslovja lahko segli do vodilnih mest doma in v tujini.

B.1.1 PREDMETNIK PROGRAMA SLOVENSKI ŠTUDIJI I. STOPNJE

Predmetnik Slovenski študiji I. stopnja:

1. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	***Zgodovina Slovencev in obča zgodovina do 18. stoletja***	Prof. dr. Darko Darovec	40		30			80	150	6
2	***Metodologija v slovenoslovju***	Doc. dr. Ines Vodopivec, doc. dr. Tina Rožac, doc. dr. Urška Lampe, doc. dr. Manca Erzetič, izr. prof. dr. Matej Avbelj	50		30			95	175	7
3	***Ustanovitev in ustava slovenske države***	Zasl. prof. dr. Peter Jambrek, izr. prof. dr. Matej Avbelj, prof. dr. Drago Zajc	40		30			80	150	6
4	***Slovenska in evropska književnost***	Prof. dr. Janko Kos	40		30			80	150	6
5	***Kultura na Slovenskem***	Izr. prof. dr. Polona Tratnik	30		30			65	125	5
SKUPAJ			200		150			400	750	30
DELEŽ			27%		20%			53%	100%	

2. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	***Od kulture do države: narodni/nacionalni koncepti, programi in ideologije***	zasl. prof. dr. Dimitrij Rupel	40		30			80	150	6
2	***Evropska integracija***	Izr. prof. dr. Matej Avbelj	30		30			65	150	5
3	***Slovenska in evropska sodobna zgodovina***	Doc. dr. Urška Lampe	50		30			95	150	7
4	***Slovenski jezik in književnost***	Doc. dr. Tina Rožac	50		30			95	175	7
5	***Slovenska zgodovina umetnosti***	Doc. dr. Ines Vodopivec	30		30			65	125	5
SKUPAJ			200		150			400	750	30
DELEŽ			27%		20%			53%	100%	

3. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			

1	***Položaj Slovenije v mednarodni skupnosti***	zasl. prof. dr. Dimitrij Rupel	50		30			95	175	7
2	***Upravljanje različnosti: etnična raznolikost v Sloveniji in Evropi***	Prof. dr. Mitja Žagar	50		30			95	150	7
3	***Slovenska filozofija***	Doc. dr. Manca Erzetič	40		30			80	150	6
4	***Naravna in kulturna dediščina Slovenije v evropskem kontekstu***	prof. dr. Lovrenc Lipej	30		30			65	125	5
5	***Knjižna in bralna kultura na Slovenskem***	Doc. dr. Ines Vodopivec	30		30			65	125	5
SKUPAJ			200		150			400	750	30
DELEŽ			27%		20%			53%	100%	

4. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	***Mednarodno pravno varstvo manjšin v Sloveniji in diaspori***	Prof. dr. Mitja Žagar, Doc. dr. Sara Brezigar	50		30			95	175	7
2	***Kontaktno slovensko jezikoslovje v alpsko-jadranskem prostoru***	Prof. dr. Rada Cossutta, doc. dr. Tina Rožac	50		30			95	175	7
3	***Okoljski vidiki trajnostnega razvoja Slovenije v evropskem in globalnem kontekstu***	Doc. dr. Andrej Sovinc	40		30			80	150	6
4	***Filozofska in teološka misel na Slovenskem***	Doc. dr. Vojko Strahovnik, asist. dr. Simon Malmenvall	30		30			65	175	5
5	***Kreativno pisanje***	Doc. dr. Tina Rožac	30		30			65	125	5
SKUPAJ			200		150			400	750	30
DELEŽ			27%		20%			53%	100%	

5. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	***Demografija***	Izr. prof. dr. Mojca Novak	30		30			65	125	5
2	***Znameniti Slovenci***	Doc. dr. Urška Lampe	30		30			65	125	5
3	***Novejša slovenska umetnost***	Red. prof. Dušan Kirbiš, akad. slik.	30		30			65	125	5
4	***Gospodarska infrastruktura: prostor, komunala, energetika, promet, komunikacije***	Izr. prof. dr. Alenka Temeljotov Salaj	30		30			65	125	5

5	***Filozofija medkulturnosti***	doc. dr. Manca Erzetič	30		30			65	125	5
6	***Država, demokracija in tranzicija***	Zasl. prof. dr. Peter Jambrek	30		30			65	125	5
SKUPAJ			180		180			390	750	30
DELEŽ			20%		20%			60%	100%	

6. semester										
Zap. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	***Izbirni predmet 1***		30		30			65	125	5
2	***Izbirni predmet 2***		30		30			65	125	5
3	***Izbirni predmet 3***		30		30			65	125	5
4	***Izbirni predmet 4***		30		30			65	125	5
5	***Praksa***		10		/		200	40	250	10
SKUPAJ			130		120		200	300	750	30
DELEŽ			17%		16%		27 %	40%	100%	

Izbirni predmeti										
Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	***Institucionalna mreža socialne države: šolstvo, zdravstvo, kultura, zaposlovanje, socialno varstvo***	Izr. prof. dr. Mojca Novak	30		30			65	125	5
2	***Kultura v dobi poznega kapitalizma***	izr. prof. dr. Polona Tratnik	30		30			65	125	5
3	***Miti in popularna kultura***	izr. prof. dr. Polona Tratnik	30		30			65	125	5
4	***Totalitarni režimi in Slovenci 1941-1990***	doc. dr. Tamara Griesser Pečar	30		30			65	125	5
5	***Slovenske gospodarske panoge in finančne panoge in korporacije***	Vito Bobek, Anita Maček	30		30			65	125	5

6	***Položaj, pristojnosti, ugled in (ne)sodelovanje) Slovencev v Avstro-Ogrski, Jugoslaviji in EU***	Zasl. prof. dr. Dimitrij Rupel	30		30			65	125	5
7	***Akademski forum***	/	30		30		30	65	125	5

B.1.2 OBVEZNA PRAKSA DODIPLOMSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Praksa predstavlja obvezno in v naprej načrtovano prvino dodiplomskega univerzitetnega študijskega programa Slovenski študiji.

Za večino študentov praksa predstavlja prvi stik z delovnim okoljem in s tem možnost praktične uporabe, nadgradnje in razvoja znanja in veščin pridobljenih na fakulteti v času študija. Študenti tako razvijajo in nadgrajujejo svoje sposobnosti odločanja, sprejemanja odločitev, timskega dela in spoznavajo delovni proces organizacije. Z dobrim delom na praksi si študenti lahko pridobijo referenco, ki jim bo v pomoč pri iskanju zaposlitve po končanem študiju.

B.1.2.1 NAMEN, CILJI IN VEŠČINE

Namen prakse je, da se študenti seznanijo z delom določene javne ali zasebne organizacije, pri čemer uporabljajo in preizkušajo znanje, pridobljeno tekom študija pri obdelavi določenega problema skozi projektni vidik, tržni vidik, vodstveni vidik ipd.

Temeljni cilji prakse so študentom približati strokovno delo, spoznati in opravljati delo v organizaciji, uporabiti pridobljeno znanje v delovnem okolju organizacije, dobiti vpogled v aktivnosti, ki potekajo na posameznem strokovnem področju organizacije, sodelovati pri izvedbi strokovnih nalog in jih samostojno opravljati.

Tekom prakse študenti pridobijo sledeče veščine:

- sposobnost povezovanja teoretičnega znanja s praktičnimi znanji in spoznanji ter izkušnjami;
- sposobnost sodelovanja in ustrezne komunikacije z zaposlenimi v organizaciji;
- znanja o pomenu, možnostih in oblikah osebnega strokovnega izobraževanja in o spodbujanju lastnega profesionalnega razvoja ter vseživljenjskega učenja in izobraževanja;
- sposobnost upravljanja samega sebe, upravljanja z delom, upravljanja težav;
- spozna konkretne situacije, različne vloge strokovnega sodelavca in procesov znotraj določene organizacije ter razvije poklicne kompetence.

B.1.2.2 TRAJANJE, VREDNOST PO ECTS IN ČASOVNA UMESTITEV

Fakulteta predvideva vključitev prakse v obsegu 5 tednov, ovrednotenih z 10 ECTS. Od tega študent opravi 10 ur predavanj, 200 ur prakse v organizaciji javnega ali zasebnega sektorja, 40 ur pa je namenjenih individualnemu delu študenta. Študent mora strokovno prakso praviloma opraviti v šestem semestru oziroma v času od konca predavanj v tretjem letniku do prijave diplomskega dela. Praksa se praviloma opravlja strnjeno, lahko pa na predlog študenta tudi v dveh delih v prej

omenjenem obdobju, ob pogoju, da se s tem strinjata podjetje ali organizacija, kjer bo opravljena praksa ter mentor na fakulteti.

B.1.2.3 NAČIN IZVEDBE PRAKSE

Mesto za prakso si priskrbi študent. Le v primeru, ko si študent ne more zagotoviti mesta, mu pri tem pomaga fakulteta. Študent si je dolžen poiskati mentorja med pedagoškimi sodelavci fakultete. Dolžnost pedagoških delavcev je, da sprejemajo navedeno mentorstvo. Pri iskanju mentorja mora študent upoštevati področje, na katerem dela pedagoški učitelj. Upoštevana mora biti tudi potreba po smotrni porazdelitvi mentorstva med pedagoškimi sodelavci fakultete. Uspešno opravljena praksa se vpiše v indeks. Študent ne more pristopiti k zagovoru diplome brez uspešno opravljene prakse, vpisane v indeks.

B.1.2.4 POSEBNE OBLIKE PRAKSE

Del ali celotno strokovno prakso lahko študent opravlja v okviru različnih obštudijskih dejavnostih, med katere se šteje:

- študentsko delo;
- projektno delo;
- prostovoljno delo (volonterstvo, tutorstvo, mentorstvo);
- udeležba na različnih dogodkih fakultete (predavanja, delavnice, seminarji, poletne šole, idr.);
- aktivno sodelovanje na dogodkih (nastopi na predavanjih, delavnicah, seminarjih, predstavitev članka, prispevek na konferenci, idr.);
- objava strokovnega članka v strokovni reviji;
- drugo (po dogovoru).

B.1.2.5 Navedba in analiza mednarodno primerljivih programov

Pregled primerljivih študijskih programov po svetu je pokazal, da obstajajo tako po Evropi kot tudi drugod celoviti študijski programi, posvečeni svetovnim in zlasti evropskim narodom. Pri analizi nikjer ni bilo mogoče zaslediti celovitega programa slovenskih študijev, a smo odkrili, da obstajajo zametki necelovitih, parcialnih študijskih programov, posvečenih slovenskemu narodu, na primer na ***Cleveland State University – The Center for Slovenian Studies***.[5]

Pregledani ev. primerljivi študijski programi v Republiki Sloveniji tudi kažejo, da pri nas ni celovitega programa, posvečenega Sloveniji, slovenskemu narodu, slovenski državi. Študijski programi slovenistike so izrazito ozko usmerjeni bodisi na jezikoslovje bodisi na literarne vede. Podiplomskih magistrskih programov, ki bi združevali naravno okolje slovenske družbe, socialno in ekonomsko organizacijo, oblastno in normativno strukturo države, zgodovinske in kulturne temelje slovenstva, integracijo in dinamiko nacionalnega sistema ter evropsko in globalno okolje Slovenije pa ni bilo mogoče zabeležiti.

[5] Vir: http://www.csuohio.edu/class/slovenian/slovenian.

V nadaljevanju so navedeni štirje primerljivi študijski programi, od katerih se trije izvajajo v Evropi, eden pa v ZDA:

1. *University of Liverpool – Irish Studies*[6]

***2. Queen's University Belfast – Irish Studies*[7]**

***3. University College London– Jewish studies*[8]**

4. *Yale University – American Studies.*[9]

Primerjava študijskih programov

Vrsta programa	Stopnja programa	Ime programa	Država in zavod
Magistrski	Druga	Irish Studies	Velika Britanija – University of Liverpool
Magistrski	Druga	Irish Studies	Velika Britanija - Queen's University Belfast
Magistrski	Druga	Jewish Studies	Velika Britanija – University College London
Magistrski	Druga	American Studies	ZDA - Yale University

Ime študijskega programa	Irish Studies (Liverpool)	Irish Studies (Belfast)	Jewish Studies	American Studies
Formalna sestava programa	Program ima 4 module (2 na semester), ki skupno znašajo 120 kreditov (60 ECTS).	Program je sestavljen iz štirih modulov in končne disertacije in obsega 60 ECTS.	Program je sestavljen iz enega ali dveh obveznih modulov (30/60 kreditov), iz štirih do šestih izbirnih modulov (60/90 kreditov) in raziskovalne disertacije (60 kreditov). Študenti lahko vzamejo module do 180 kreditov.	Študenti v tem programu morajo opraviti 7 predmetov, vključno s posebnim projektom pisanja (writing project) ter izpolniti jezikovne zahteve. Študentje obiskujejo ista predavanja kot doktorski študenti.
Trajanje študija	Eno leto.	Eno leto.	Eno leto.	Eno leto.
Vsebinska sestava programa	Program ima 4 obvezne module: prvi semester 2 (predstava in reprezentacija, skrite zgodovine) in	Program je sestavljen iz štirih modulov in končne disertacije. Za študente je v prvem	Program je sestavljen iz enega ali dveh temeljnih modulov (Jewish Studies MA Core	Na voljo je 25 predmetov, izmed katerih študenti lahko izbirajo. Ti predmeti so na

[6] https://www.liverpool.ac.uk/study/postgraduate/taught/irish-studies-ma-pgdip/entry-requirements.

[7] https://www.qub.ac.uk/schools/IrishStudiesGateway/ProspectiveStudents/MADiplomaIrishStudies/.

[8] http://www.ucl.ac.uk/prospective-students/graduate/taught/degrees/jewish-studies-ma.

[9] http://americanstudies.yale.edu/.

Ime študijskega programa	Irish Studies (Liverpool)	Irish Studies (Belfast)	Jewish Studies	American Studies
	drugi semester dva (raziskovalne metode, kontroverznost in konflikt).	semestru obvezen modul raziskovalnih metod. Program je urejen tematsko po različnih področjih, izmed katerih mora študent izbrati tri različne module, seveda poleg enega obveznega modula raziskovalnih metod. Na voljo so moduli Zgodovina in politika; Kultura, tradicija in dediščina; Literatura, jezik in umetnost; Skupnosti in identitete; Konflikt in moč; Narodi in prostor; Religija in navade, Raziskovalne metode.	Course, Biblical Hebrew or Modern Hebrew), iz štirih do šestih izbirnih modulov (na primer Evropsko judovstvo in holokavst, Zgodovina Judov na Poljskem, Judje in metropole, Hebrejščina, Zgodovinska besedila, Arabsko-izraelski konflikt, Izrael in zasedena ozemlja, Anglo - izraelski odnosi) in raziskovalne disertacije.	primer: Delovna skupina o globalizaciji in kulturi, Zaporniške študije, Raziskovanje ameriške politične in socialne zgodovine, Kriza islama, Metode ameriške kulturne zgodovine, Ameriški kapitalizem 20. stoletja, Pisanje zgodovine, Samostojno raziskovanje, Delavnica dokumentarnega filma.
Delež izbirnih vsebin	Program nima izbirnih vsebin.	Delež Izbirnih vsebin je 75%, saj so izbirni 3 od 4 modulov.	Delež izbirnih vsebin se razteza od 33,3 do 50%, odvisno kako si študent sestavi študij.	Delež izbirnih vsebin je 100%.
Učni izidi oz. kompetence diplomantov	Študenti pridobijo poglobljeno znanje o številnih vidikih sodobne Irske (zgodnja irska zgodovina, politika, irski jezik, zgodovina, kulturna geografija, literatura, dramatika in zgodovina žensk), skupaj z raziskovalnimi spretnostmi, ki jih potrebujejo, da lahko nadaljujejo svoje delo. Program pa ni namenjen le zagotavljanju poznavanja Irske, temveč opremi študente tudi s ključnimi prenosljivimi spretnostmi ter priložnostmi za	Cilj programa so zagotoviti študentom znanje o metodah in znanja za izvedbo raziskav. Študentom je ponujen pester nabor modulov, ki jim omogoča, da se soočijo z zahtevnimi navzkrižno disciplinskimi tematikami ter raziščejo možnosti in napetosti interdisciplinarnega dela. Študenti se seznanijo z konceptualnimi orodji, ki jim omogočajo, da kritično raziščejo vidike irskih študij	Program je oprt na obsežno strokovno znanje Oddelka za hebrejske in judovske študije, ki je edini oddelek te vrste v Veliki Britaniji, in ponuja module na vseh področjih, obdobjih in vidikih judovskih študij. Vsi študenti se seznanijo z disciplinami, teorijami, metodami in praksami učenja in raziskovanja judovskih študij. Študenti brez predhodnega poznavanja hebrejščine se jezika naučijo na	Že več kot 60 let program ameriških študij na univerzi Yale spodbuja raziskovanje kulture in politike ZDA. Univerza poudarja interdisciplinarni študij zgodovine in kulture, nacionalne identitete in gradnjo lokalnih, avtohtonih, obmejnih in diaspornih skupnosti. Ameriški študiji ponujajo široko zastavljen učni načrt z namenom predstaviti in pomagati študentom h

Ime študijskega programa	Irish Studies (Liverpool)	Irish Studies (Belfast)	Jewish Studies	American Studies
	mreženje s podjetji, prostovoljnimi organizacijami in vodilnimi člani akademske skupnosti irskih študij. Veščine modulov študijskega programa so oblikovane tako, da opremijo študente s ključnimi zaposlitvenimi kompetencami za mnogo sektorjev, kot so oblikovanje vprašalnika, tehnike anketiranja in analize besedil ter podatkov.	in pridobijo znanja, potrebna za pisanje znanstvenih člankov. Študenti programa Irskih študij se ne odločajo samo za akademske kariere, temveč se zaposlujejo tudi v medijih, na področju dediščine in v gospodarstvu.	osnovni ravni. Na voljo so obsežni izbirni moduli o judovski zgodovini, literaturi, jeziku in judovski misli od antike do danes. Program zagotavlja izjemno osnovo za tiste, ki bi radi nadaljevali z doktorskim študijem in akademsko kariero, vendar pa je priljubljen tudi med študenti, ki želijo delati v novinarstvu, javni upravi, pravu, poslovanju, muzejih, dobrodelnih organizacijah in izobraževalnem sektorju. Preko majhnih seminarjev študenti pridobijo močne komunikacijske spretnosti za njihovo poklicno pot. Analitične in raziskovalne spretnosti pridobljene s tem programom so cenjene pri delodajalcih iz različnih panog.	kritičnemu raziskovanju in raziskovalnim metodam različnih disciplin. Program ima nacionalni in mednarodni ugled fakultete, svojih diplomantov ter fakultetne zavezanosti k humanistiki.

C. SODELOVANJE VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA Z OKOLJEM TER POVEZAVA MED UČNIMI IZIDI, STATISTIKO IN UGOTOVITVAMI STROKE

C.1 RAZISKAVA POTREB IN CILJEV DRUŽBE

C.1.1 UVODNA POJASNILA

Fakulteta uvodoma pojasnjuje, da v Sloveniji primanjkuje strokovnih analiz Zavoda RS za zaposlovanje oz. pristojnih zbornic in združenj, ki bi obravnavala pedagoška in raziskovalna področja Fakultete. Zavod RS za zaposlovanje sicer pripravlja izčrpne in temeljite analize o posameznih vidikih trga dela in o ostalih področjih delovanja zavoda, vendar te analize niso takega značaja, da bi neposredno izkazovale dolgoročne zaposlitvene možnosti diplomantov Fakultete.[10]

Statistični urad RS dalje prav tako zbira in objavlja kvantitativne podatke o številu zaposlenih po posameznih področjih in letih, objavil pa je tudi pomemben dokument, ki kaže na nekatere vidike povezan z zaposljivostjo diplomantov programa Slovenski študiji.[11] Dokument z naslovom Boljši, slabši, povprečni - Statistični portret Slovenije v mednarodni skupnosti, 2017, namreč obravnava najnovejše podatke in njihovo primerjavo v okviru mednarodne skupnosti EU. Natančneje so podatki opisani v nadaljevanju.

Nekatere posamezne raziskave so v okviru znanstveno-raziskovalnega dela ali kot diplomske naloge za pretekla leta opravili tudi na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, natančneje je za pričujoči dokument delno relevantna študija z naslovom Trg dela v Sloveniji: pregled stanja in analiza izbranih tem iz leta 2013, ki je izšla v okviru zbirke Znanstvene monografije Ekonomske fakultete. V omenjeni raziskavi so sicer podrobno predstavljeni podatki o zaposljivosti diplomantov različnih področij, ki pa so za področje humanistike niso posebej razvidni. Prav tako so analize dokaj stare in ne odražajo dejanskega trenutnega stanja na trgu dela. Med zaključnimi nalogami pa je vredno upoštevati magistrsko delo z naslovom Reforma in analiza trga dela v slovenskem turizmu, avtorice Kristine Lovšin iz leta 2015, ki obravnava sicer le eno bistveno področje za diplomante Fakultete, vendar so podatki novejši.

Na nacionalni ravni in o okviru EU so za pričujočo analizo pomembni tudi naslednji dokumenti:

- Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (Uradni list RS, št. 43/11),
- Strategija Obzorje 2020,
- Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021, (2017). Republika Slovenija, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Supporting cultural and creative industries. Evropska komisija,
- Vizija Slovenije 2050 (2016). Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

[10] Analize ZRSZ so dosegljive na naslovu: https://www.ess.gov.si/trg_dela/publicistika/analize.
[11] Več o dokumentu na spletni strani: http://www.stat.si/StatWeb/Catalogue/Index.

C.1.2 METODOLOGIJA

Raziskava temelji v osnovi na obravnavi sekundarni poročil, virov ter statističnih poročil in analiz dosegljivih in javno objavljenih spletnih straneh slovenskih javnih agencij in fakultet. Obravnavani so bili izbrani podatki iz podatkovne baze Statističnega urada RS in Zavoda za zaposlovanje RS, ki kažejo na stanje zaposlenosti, zaposlitvene trende in podobne kazalnike vezane na slovensko družbo in njen širši kontekst v znotraj EU.

C.2 ANALIZA ZAPOSLITVENEGA TRGA Z UPOŠTEVANJEM KARIERNIH MOŽNOSTI DIPLOMANTOV

Pojasnilo visokošolskega zavoda o povezavi med načrtovanimi učnimi izidi in ugotovitvami stroke glede zaposljivosti oz. nadaljnjega izobraževanja*:*

Oblikovanje in akreditacija posebne fakultete ter razvoj dodiplomskega ter dveh podiplomskih študijskih programov »Slovenski študiji« predstavlja pionirski podvig v Republiki Sloveniji in v mednarodnih okvirih na področju visokega šolstva. V tem pogledu sta ideja in pobuda za njegovo realizacijo avtorska ter inovativna, in zato neprimerljiva z drugimi konkretnimi tovrstnimi študijskimi programi. Po drugi strani pa tovrstni »narodni študiji« obstajajo in se pedagoško izvajajo glede na številne druge narode in nacionalne ter državne skupnosti. Iz povedanega sledi, da je nemogoče »zbirati«, »analizirati« in »uporabljati« informacije o zanimanju kandidatov za študij - ker takega študija v Sloveniji še ni. Pač pa lahko logično sklepamo z visoko stopnjo verjetnosti, da zanimanje zanj potencialno obstaja ali je celo razmeroma veliko – prav zato ker tovrstnih študij še ni. Izkušnje tovrstnih univerzitetnih programov drugod po svetu dokazujejo njihovo uspešnost ter zanimanje zanje.

C.2.1 Evropska zakonodaja in smernice razvojne strategije Obzorje 2020

Specifične zaposlitvene možnosti univerzitetno izobraženih kadrov na področju »slovenskih študiji« so predvidljive in dokazljive, saj se znanja, ki jih zajema predmetnik nujna pri upravljanju različnih virov povezanih s kulturno dediščino, turizmom, kreativnimi industrijami, v muzejih, galerijah, arhivih, založbah, tudi v kmetijstvu in gospodarstvu, kjer je povezanost primarne dejavnosti in humanistike dan danes nujna za obstoj in razvoj (glej Obzorje 2020).[12]

Program je usklajen z naslednjo EU zakonodajo v povezavi z reguliranimi poklici:

- Pravilnik o študiju na Fakulteti upošteva splošna določila DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2005/36/ES, z dne 7. septembra 2005, o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

Program spodbuja razvoj kadrov za mala in srednja podjetja za prispevek h gospodarski rasti in

[12] Dokumenti Obzorja 2020, ki obravnavajo navedena področja so dosegljivi na: https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/europe-changing-world-inclusive-innovative-and-reflective-societies.

zaposlovanju v skladu z:

- UREDBO (EU) št. 1287/2013 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA, z dne 11. decembra 2013, o vzpostavitvi Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020) .

Potencial programa so izobraženi kadri s področja elektronskega poslovanja v različnih sektorijh (digitalna humanistika), kar je v skladu z:

- DIREKTIVO 2000/31/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA, z dne 8. junija 2000, o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju).

S posebnimi programskimi moduli, kot je etnologija slovenskega vsakdanjega življenja, ki vključuje tudi kulinariko se program pri usposabljanju kadrov veže na posebne direktive EU, kot je npr.:

- UREDBA (EU) št. 1308/2013 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA, z dne 17. decembra 2013, o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov.

Program je zasnovan na temelju enakosti pri zaposlovanju in delovnih pogojih, saj v veliki meri vključuje v akademski kader ne samo starejše moške profesorje, temveč tudi mlajše ženske na začetku akademske kariere (v primerljivem odstotku). S tem upošteva naslednjo EU zakonodajo:

- DIREKTIVA 2006/54/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA, z dne 5. julija 2006, o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju, in poklicnem delu (preoblikovano).

Študijski program bo izobraževal za usposabljanje v panogah reguliranih poklicev v EU. Med drugim program predvideva izobraževanje oz. dopolnjevanje znanja za naslednje potencialne kadre znotraj deficitarnih poklicev posameznih držav članic EU:[13]

- Knjižničarji, še posebej s spoznavanjem digitalne humanistike kot temelja nove informacijske znanosti v bibliotekarstvu,
- vodniki o nacionalnih parkih,
- slikarji-dekoraterji, še posebej s poznavanjem nacionalnih vizualnih umetnosti in etnografsko-ikonografskih smernic razvoja skozi zgodovino,
- fotograf za namene dokumentarne fotografije, še posebej s poznavanjem slovenske kulturne in naravne dediščine,
- inženir/načrtovalec regionalnega razvoja, še posebej s spoznavanjem regionalnih narodnih značilnosti naravnega in družbenega habitata,
- univerzitetni profesor, visokošolski učitelj, asistent lektor itd., še posebej z izobraževanjem kadrov tudi na 3. stopnji študija.

Zelo pomembno pa se program Slovenski študiji povezuje tudi z razvojnimi strategijami EU, kot je Obzorje 2020. Humanistika in družbene vede (SSH), posebej še narodne študije, pokrivajo pomembno in široko področje medsektorskih izzivov sodobne evropske družbe, ki so v celoti integrirani v splošne cilje programa Obzorje 2020 z integracijo SSH raziskav. Slednje so temeljne in

[13] Iskane reguliranih poklicev v EU je mogoče na: http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/index.cfm?action=professions&profession=&id_country=&letter=Z%20-%20top.

nujne za povečanje in izboljšanje investicij v znanost in tehnologijo za povratek napredka in investicij v družbo.

V okviru Obzorja 2020 lahko SSH doprinesejo h krepitvi evropske vloge v spreminjajočem se svetu, z ustvarjanjem mehanizmov za pametno in trajnostno rast, za socialno, kulturno in vedenjsko transformacijo evropskih družb.

SSH spodbuja socialne inovacije, izboljšanje javnega sektorja, in prispeva h gradnji odporne, vključujoče, odprte in kreativne družbe, ki se zaveda migracij, integracije in demografskih sprememb ter uporablja potenciale vseh generacij.

SSH je gibalo Evrope kot globalnega akterja, predvsem v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic in mednarodnega prava, vplivajo na vezi med regijami Evrope in sveta ter na pogled zunanjih na evropske kulture.

Primeri vloge in pomembnosti SSH v okviru Obzorja 2020 so:

- Health, Demographic Change and Wellbeing (zdravje, demografske spremembe in dobro počutje). Raziskave SSH lahko doprinesejo k ekonomski in socialni analizi za preoblikovanje javnega zdravja.
- Smart, green and integrated transport (pameten, zelen in integriran promet). Raziskave SSH analizirajo socialno-ekonomske aspekte prometa, dopolnjujejo študije in predvidevajo tehnologije.
- Climate action and resource efficiency (klimatske akcije in učinkovitost virov) Raziskave SSH obravnavajo kulturne, vedenjske, socialno-ekonomske in institucionalne spremembe za napredovanje v bolj samo-zadostno in učinkovito ekonomijo.
- Europe in a changing world (Evropa v spreminjajočem se svetu). Različne tematike pokrivajo področja novih idej, strategij in upravljanja za premagovanje evropske krize, nove inovacije v javnem sektorju z IKT, nove poslovne inovacijske modele, socialne inovacije, za Evropsko kulturno dediščino, zgodovino, kulturo in identiteto.
- Leadership in enabling and industrial technologies (vodenje z omogočanjem ter industrijske tehnologije). Humanistika je lahko bistven vir kreativnosti in razvoja za razvoj servisov in oblikovanje produktov.

Raziskave SSH, ki jih Obzorje 2020 vključuje, so med drugim na področjih: evropske dediščine, spomina, identitete, integracije, kulturne interakcije in prevajanja, evropskih držav in zgodovine regij, literature, umetnosti, filozofije, religije in sodobne evropske raznolikosti. Področja v povezavi s Slovenijo skoraj v celoti pokriva predvideni program Slovenskih študij na Fakulteti.

C.2.2 Podatki Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje

Program lahko dopolni znanje tudi tistih, ki so po statistikah brezposelnosti najbolj ogroženi in so po podatkih Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje pred koncem kariernih poti ostali brez zaposlitve, ne glede na primarni sektor.[14]

Analiza ZRSZ za navaja,[15] da gospodarska rast pozitivno vpliva na trg dela. »Število delovno aktivnih je nadpovprečno poraslo v gostinstvu, informacijskih in komunikacijskih dejavnostih, poslovanju z nepremičninami, drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, zdravstvu in socialnem varstvu, kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih. Delovna aktivnost naj bi po napovedih UMAR-ja porasla tudi letos in v prihodnjih dveh letih; letos naj bi bila rast 2,4 %, v prihodnjem letu 1,6 %, v letu 2019 pa 1,0 %.« Anketa ZRSZ z naslovom Napovednik zaposlovanja 2017/I, kaže na 0,8% rast v sektorju Kulturne, razvedrilne, rekreacijske dejavnosti; 2,2% rast v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih; ter 2,7% rast v sektorju Informacijske in komunikacijske dejavnosti (ibid., str. 3). Slednje sektorje pokriva tudi študijski program Slovenski študiji na Fakulteti.

Graf 1: Trend zaposlovanja kadrov 2008-2017

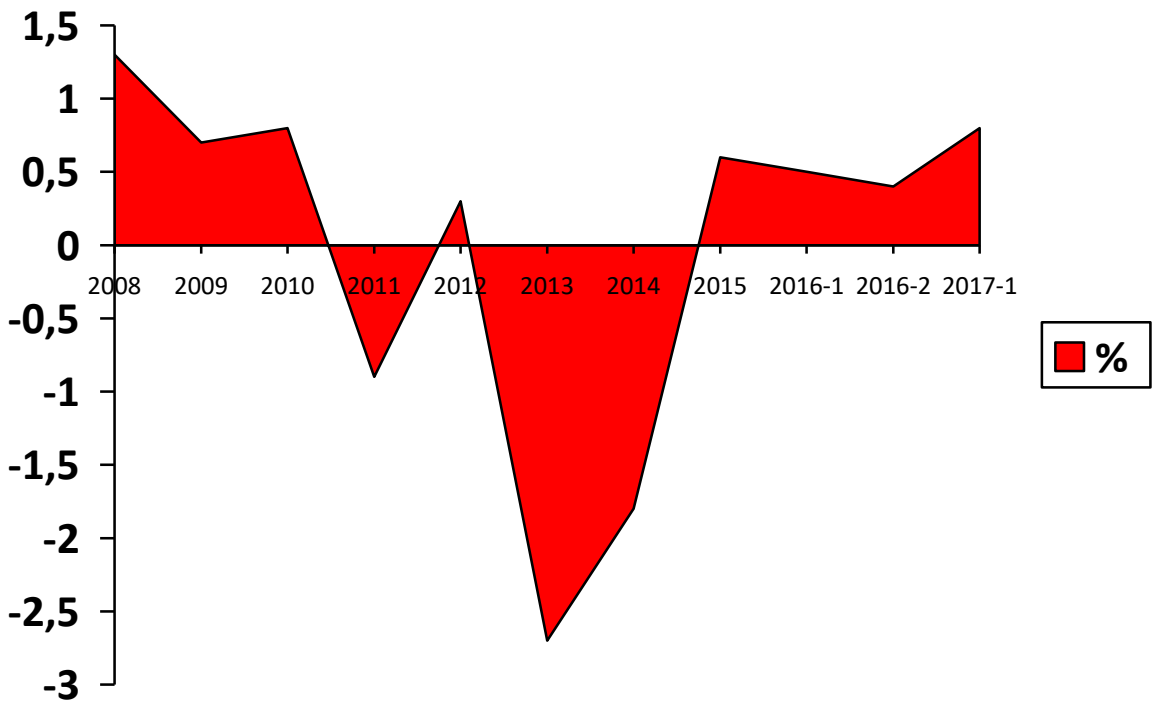

Vir podatkov: ZRSZ, lastni prikaz.

[14] Glej analize Trg dela v Sloveniji: Pregled stanja in analiza izbranih tem, 2013, str. 22.

[15] NAPOVEDNIK ZAPOSLOVANJA 2017/I, glej https://www.ess.gov.si/_files/10054/NAP-ZAP_2017_I.pdf.

Po podatkih ZRSZ, dosegljivih na spletu,[16] se je trend zaposlovanja kadrov, ki jih bo izobraževala Fakulteta s svojimi programi, ponovno izboljšuje po večjem negativnem upadu, ki je bil povezan z gospodarsko in evropsko krizo v letih 2010 do 2014. Že od leta 2015 je opazen rahel porast iz negativne 2,7% stopnje v letu 2013 na pozitivno stopnjo 0,6 v letu 2015 in 0,8 v prvi polovici leta 2017.

Dalje so navedena tudi prosta delovna mesta na področju humanistike in družboslovja v obdobju 2014 – 2018 na področju Slovenije, ki jih je pripravil ZRSZ in kažejo na postopno dvigovanje števila razpisanih delovnih mest na področjih, ki jih fakulteta pokriva.

POKLICNA SKUPINA/POKLIC	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
2621 Arhivarji in konservatorji	53	37	35	64	63
2622 Bibliotekarji, dokumentalisti ipd.	62	60	74	87	122
2632 Sociologi, antropologi ipd.	16	17	13	22	19
2633 Filozofi, zgodovinarji in politologi	9	7	5	8	7
2643 Prevajalci, tolmači, lektorji in drugi jezikoslovci	27	41	49	48	44
2619 Pravni strokovnjaki, d. n.	295	362	425	435	526
Skupna vsota	**462**	**524**	**601**	**664**	**781**

Vir podatkov: ZRSZ, lastni prikaz.

Graf 2: Prosta delovna mesta 2014-2018

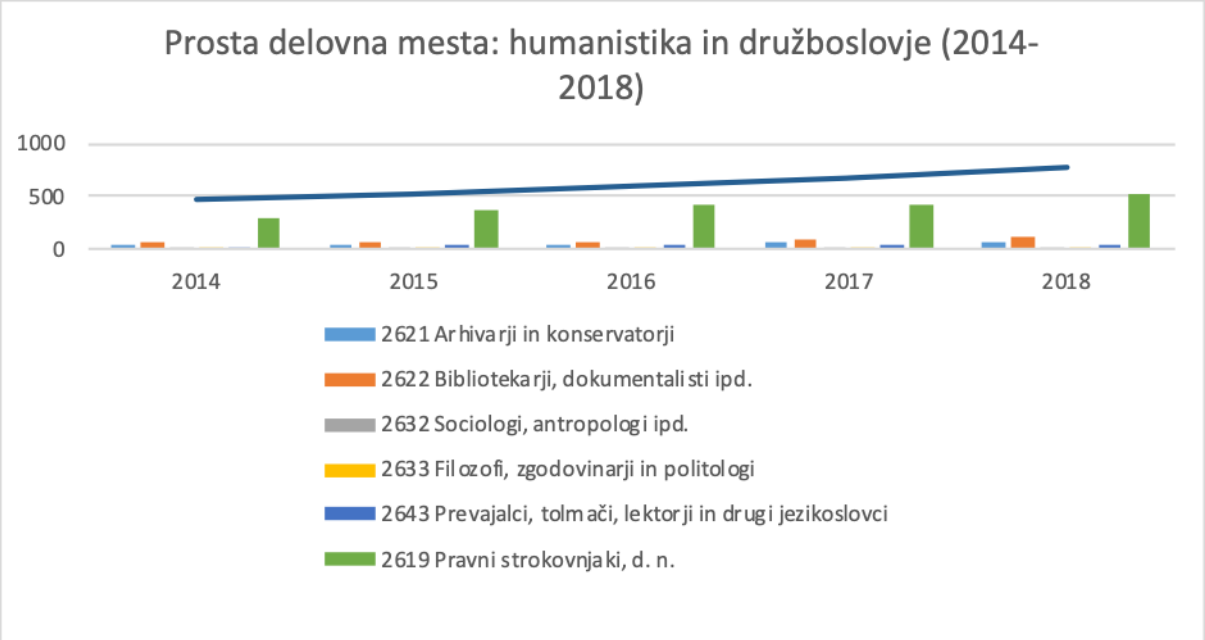

Vir podatkov: ZRSZ, lastni prikaz.

ZRSZ je ob tem pripravil še izpis zaposlitev registriranih brezposelnih oseb s področja humanistike in družboslovja, v obdobju 2014 – 2018 na področju Slovenije za nekatera podpodročja slovenoslovja, ki kaže rahlo upadanje zaposljivosti diplomantov humanistike. Vendar pa evidenca registriranih brezposelnih oseb na področju humanistike in družboslovja v obdobju 2014 – 2018 za Slovenijo,

[16] Glej https://www.ess.gov.si/trg_dela/publicistika/analize.

stanje na dan 31. 12. 2018, prav tako kaže, da upada število registriranih oseb na teh področjih. Pri tem potrebno še upoštevati, da nudi slovenoslovje izrazito interdisciplinarno izobrazbo za širok nabor delovnih mest, zato podatki samo delno izkazujejo delovne možnosti.

POKLICNA SKUPINA/POKLIC	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
2621 Arhivarji in konservatorji	50	54	61	48	34
2622 Bibliotekarji, dokumentalisti ipd.	117	103	122	86	91
2632 Sociologi, antropologi ipd.	21	25	32	33	16
2633 Filozofi, zgodovinarji in politologi	6	5	6	7	3
2643 Prevajalci, tolmači, lektorji in drugi jezikoslovci	76	80	100	119	97
2619 Pravni strokovnjaki, d. n.	242	193	197	170	166
skupaj	**512**	**460**	**518**	**463**	**407**

Vir podatkov: ZRSZ, lastni prikaz.

Graf 3: Prosta delovna mesta 2014-2018

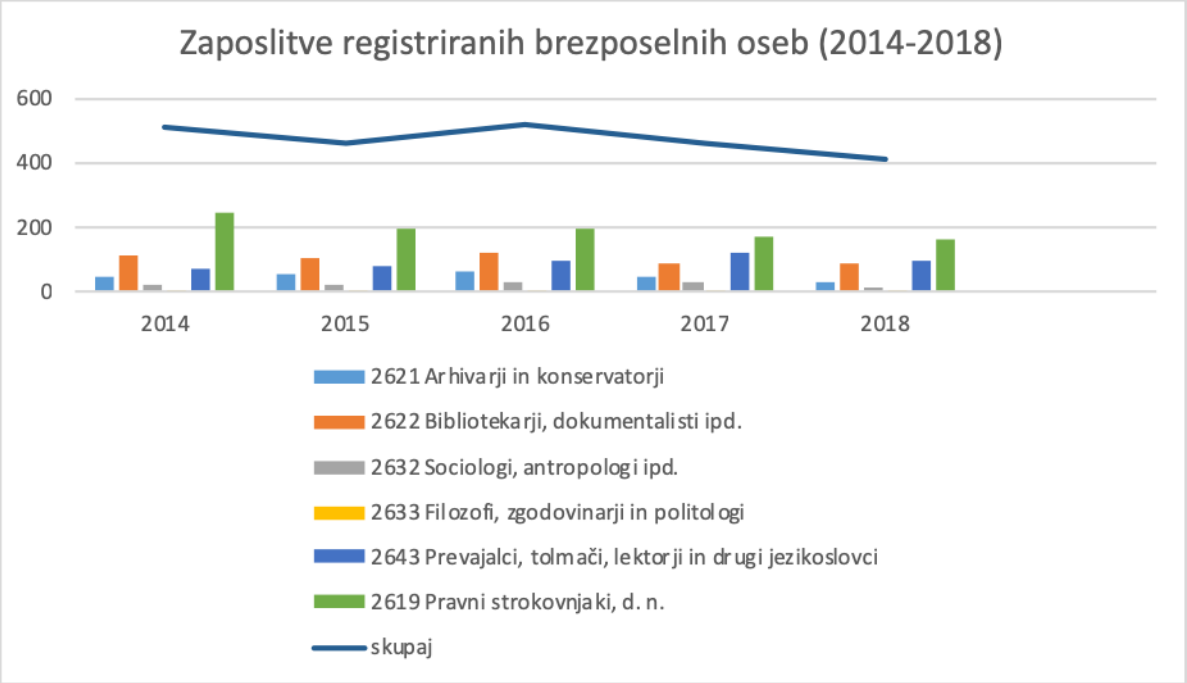

Vir podatkov: ZRSZ, lastni prikaz.

POKLICNA SKUPINA/POKLIC	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
2621 Arhivarji in konservatorji	85	87	94	72	56
2622 Bibliotekarji, dokumentalisti ipd.	139	158	131	120	93
2632 Sociologi, antropologi ipd.	33	37	29	18	15
2633 Filozofi, zgodovinarji in politologi	8	9	10	7	10
2643 Prevajalci, tolmači, lektorji in drugi jezikoslovci	168	182	190	145	137
2619 Pravni strokovnjaki, d. n.	193	200	162	132	135
SKUPAJ	**626**	**673**	**616**	**494**	**446**

Vir podatkov: ZRSZ, lastni prikaz.

Graf 4: Registrirane brezposelne osebe na področju humanistike in družboslovja v obdobju 2014 - 2018, Slovenija, stanje 31.12.2018

Vir podatkov: ZRSZ, lastni prikaz.

C.2.3 Podatki Statističnega urada Republike Slovenije

Dalje je po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (2012) okvirno 6 % diplomantov in diplomantk v Sloveniji na področjih umetnosti in humanistike, kar predstavlja razmeroma nizek delež glede na druge vede (Družbene, poslovne, upravne in pravne vede – ca. 40 %; izobraževanje – 8 %; tehnika 13 %; Zdravstvo in sociala – 7 %; Storitve - 10 % v letu 2009).[17]

V letu 2015 je v Sloveniji imelo še vedno 56% populacije le srednješolsko izobrazbo, odstotek višješolske oz. visokošolske izobrazbe je znašal 25%, zato se zdi bistveno, da pričnemo prilagajati naše visokošolske programe željam in potrebam družbe v kateri živimo, da si bomo zagotovili boljša izhodišča za prihodnost. Pozitivno sicer je, da je bilo v izobraževanje ali usposabljanje v letu 2016 v Sloveniji vključenih 13,4 % žensk in 10,5 % moških, kar je nad EU povprečjem. Pred 10 leti (2007) je bil delež odraslih, vključenih v izobraževanje in usposabljanje, sicer večji (15,1 %). V 3. četrtletju 2016 je bila stopnja brezposelnosti v Sloveniji 7,3-odstotna, kar je Slovenijo postavilo med evropsko osemindvajseterico na 14. Mesto. Se je pa Slovenija po višini povprečne bruto plače za plačano uro v letu 2014 uvrstila med države z nižjimi plačami (8,84 EUR, povprečje v celotni EU-28: 15,35 EUR).[18]

Pomemben podatek povezan s študijskim programom je tudi uporaba sodobnih tehnologij in načinov komuniciranja, ki jih program tudi obravnava. Število uporabnikov interneta, ki internet uporabljajo vsaj enkrat tedensko, po podatkih Statističnega urada RS narašča. V 2007 je bilo v Sloveniji takih

[17] Ibid., str. 52.
[18] Boljši, slabši, povprečni - Statistični portret Slovenije v mednarodni skupnosti, 2017, str. 18-20.

manj kot polovica, v 2016 pa je njihov delež narasel na 73 %.[19]

Dalje statistike Statističnega urada Republike Slovenije (2010) kažejo na to, da so študenti humanistične izobrazbe sicer med najtežje zaposljivimi, zaposljivost je 60% na letnik dokončanja študija[20], zato program Slovenski študiji vključuje pomembne predmete za izobraževanje in usmerjanje študentov pri iskanju samostojnih kariernih poti – predvsem s predmeti kot so:

- Razvoj in promocija kulturne dediščine Slovenije,
- Trajnostni razvoj in narava Slovenije,
- Kultura in ekonomija – marketing, turizem,
- Digitalna humanistika,
- Ustvarjalne in kulturne industrije Slovenije,
- Projektno upravljanje kulturnih in umetniških aktivnosti,
- Etnologija slovenskega vsakdanjega življenja, pa tudi
- Ustvarjalno pisanje.

Podobni predmeti pomembno primanjkujejo v primerljivih humanističnih predmetnikih posameznih študijskih področij, kot je npr. zgodovina in umetnostna zgodovina na drugih slovenskih univerzah oz. visokošolskih zavodih.[21]

Vendar je trend razvoja in zaposlovanja humanističnih delavcev, predvsem v kulturnih, razvedrilnih in rekreativnih dejavnostih v zadnjih letih rahlo pozitiven, kar prikazuje tudi spodnji graf, kjer so stolpčni prikazi za zaposlene v navedenih dejavnostih v letih od 2010 so 2016. Pri tem črni stolpec prikazuje leto 2010 in zadnji sivo-mrežasti stolpec prikazuje leto 2016.[22]

Graf 5: Trend razvoja zaposlovanja humanističnih delavcev

[19] Ibid., str. 26.
[20] Ibid., str. 55-58, tudi Farčnik in Domadenik, 2012.
[21] Glej npr. predmetnike primerljivih humanističnih študijev na Univerzi v Ljubljani, Univerzi v Mariboru ali Univerzi v Novi Gorici.
[22] Podatki pridobljeni iz spletnega vira: http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0775401S&ti=&path=../Database/Dem_soc/07_trg_dela/06_akt_preb_reg_viri_strukturni/10_07754_dejavnost/&lang=2.

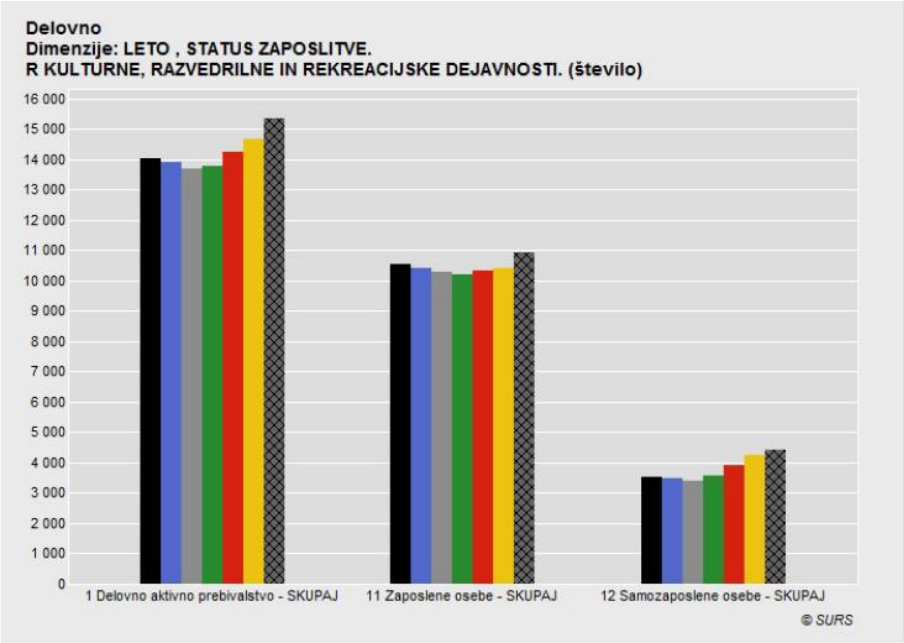

Vir podatkov SURS, lastni prikaz.

Po podatkih Podatkovnega portala SI-STAT za demografsko in socialno področje se število delovnega aktivnega prebivalstva v letih od 2014 do 2017 rahlo povečuje v vseh dejavnostih, ki so pomembne za diplomante študijskega programa Slovenske študije.

Delovno aktivno prebivalstvo po: SKD DEJAVNOST, leto				
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
I55 Gostinske nastanitvene dejavnosti	9527	9676	9833	**10227**
J INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	23628	24262	25043	**25976**
L68 Poslovanje z nepremičninami	4007	3963	5721	**6430**
M69 Pravne in računovodske dejavnosti	10183	10495	10691	**10829**
M70 Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	11236	10935	11664	**12173**
M72 Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	7155	6955	6814	**6915**
M73 Oglaševanje in raziskovanje trga	2931	2962	3088	**3185**
N79 Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	1827	1898	1985	**2062**
N82 Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	2348	2593	3110	**3513**
O84 Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	48819	48135	48420	**48838**
P85 Izobraževanje	65994	66677	67952	**70010**
R KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	14046	14471	14959	**15452**
S94 Dejavnost članskih organizacij	3904	3828		**3901**

Vir podatkov SURS, lastni prikaz.

Graf 6: Delovno aktivno prebivalstvo po dejavnostih 2014-2017

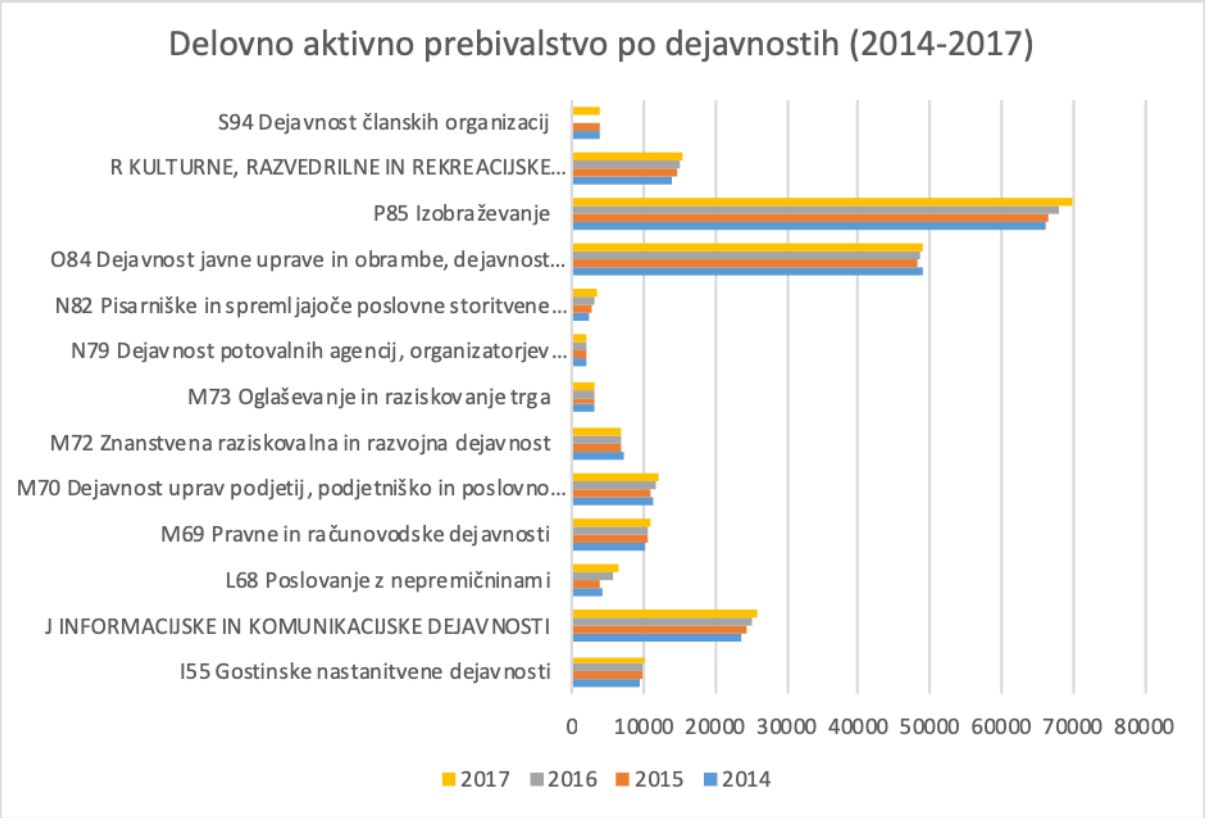

Vir podatkov SURS, lastni prikaz.

Ne smemo pa zanemariti niti pomembnosti turizma kot velike priložnosti diplomatov študijskega programa Slovenski študiji za zaposlitev. Slovenija je v letu 2015 po najnovejših podatkih Statističnega urada RS namreč izstopala po deležu izdatkov gospodinjstev za osebno mobilnost in v tem pogledu celo prehitela Luksemburg. »Luksemburška gospodinjstva v zadnjih letih zmanjšujejo delež izdatkov za osebno mobilnost, v Sloveniji pa ga povečujemo. Po številu turističnih prenočitev na prebivalca izstopa mediteranski del Evrope: Malta, Hrvaška in Ciper. V vseh omenjenih državah so imeli v 2015 več kot 15 turističnih prenočitev na prebivalca. Slovenija se po tem kazalniku uvršča na sredino članic EU-28.« V 2015 so največ prenočitev v Sloveniji ustvarili italijanski (1 mio.), avstrijski in nemški gostje (po 0,8 mio.). V Sloveniji so bila turistična ležišča zasedena 45-odstotno«.[23] Slednje kaže na izjemen potencial Slovenije kot turistične destinacije, ki ga lahko izkoristimo le s primerno izobraženimi kadri.

V okvir turističnih dejavnosti spadajo vsa področja, v okviru katerih turisti neposredno trošijo svoj denar. Med drugim spadajo v turistično področje po SKD tudi kulturne, razvedrilne in razvedrilne dejavnosti, vključno z muzeji in galerijami oz. predstavitvenimi umetnostmi.[24]

C.2.4 KOMPETENCE IN ZAPOSLJIVOST DIPLOMANTOV NA PODROČJU TURIZMA

Turizem je trenutno ena izmed najhitreje rastočih panog na svetu in kot taka predstavlja poslovno priložnost tako za gospodarstvo kot negospodarstvo. Poleg tega prinaša razvoj na družbenem,

[23] Boljši, slabši, povprečni - Statistični portret Slovenije v mednarodni skupnosti, 2017, str. 53.
[24] Lovšin, 2015, str. 19-21.

okoljskem in kulturnem področju. Tako na turizem lahko gledamo v ožjem ali širšem pomenu besede. Primarni namen fakultete ni, da se diplomanti zaposlijo v okviru gostinstva, hotelirstva, kot turistični vodiči ali prodajalci aranžmajev v turističnih agencijah, temveč da se lahko zaposlijo npr. v Javni agenciji za trženje in promocijo turizma oziroma Slovenski turistični organizaciji, razvojnih agencijah, lokalnih in regijskih turističnih organizacijah ter v drugih državnih organih in organizacijah, ki pokrivajo področje turizma in njegovega razvoja. Diplomanti fakultete lahko s svojim humanističnim in interdisciplinarnim znanjem, pripomorejo k razvoju panoge in uresničitvi Strategije razvoja slovenskega turizma, ki jo sprejema Vlada RS.

Predvsem za razvoj turizma v Sloveniji moramo močno nadgraditi naše poznavanje nacionalne identitete, da bomo tujim obiskovalcem, oz. nemara tudi mnogim domačim, lahko bolje približali dediščino na regionalnem ali celo krajevnem nivoju. Se izkazali s pristnosti naših izvornih počel in jih znali dobro udejanjiti v prihodnosti.

Podobnega profila diplomantov, kot ga bo izobrazil predlagani program Fakultete v Sloveniji še ni, saj nobena fakulteta ne izvaja študijskega programa, ki bi diplomantom omogočil tako široko in globoko poznavanje slovenskega habitata, od njegovih diplomatskih prvin, nekaterih pravnih vsebin ter mednarodnih odnosov, to temeljev slovenske kulture in identitete. Gre za edinstven program, ki diplomanta opremi s širokim znanjem in razgledanostjo, oboje pa omogoča boljšo komunikacijo, navezovanje stikov, gojenje poslovnih odnosov in ne nazadnje tudi pomoč pri sklepanju poslov, naj si bo to v turizmu ali drugih dejavnostih.

Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021, ki jo je pripravila Republika Slovenija, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo v okviru javnega naročila št. 0123/16, med drugim navaja naslednje pomanjkljivosti v razvoju slovenskega turizma:

- neizkoriščenost potencialov obstoječe turistične dejavnosti[25]
- potrebe po znatnih investicijah v novo turistično ponudbo[26]
- neučinkovitost sistema managementa na področju turizma.[27]

Strategija[28] med strateškimi razvojnimi koncepti posebej izpostavlja skrb za zaposlene in razvoj kadrov. Natančneje je za razvoj turizma nujna »kakovostna in izobražena delovna sila«. Slednje lahko dosežemo le z izboljšanjem trenutnega izobraževalnega sistema, »ki bodo zagotovili podajanje znanja in spretnosti, ki jih zasebni, javni in civilni sektor v turizmu potrebujejo.

[25] »Dosedanji tržni razvoj turizma je pretežno temeljil na nekoliko nadgrajeni podedovani strukturi turizma. Zaradi načina privatizacije z nizkim tveganjem slovenska turistična ponudba še ni bila preoblikovana v globalno konkurenčno in raznoliko panogo.« (*Strategija,* 2017, str. 3).

[26] »Sloveniji primanjkuje tako investicij v pomembna degenerirana območja (obnova in repozicioniranje ponudbe, t. i. brownfield investicije) kot tudi trajnostnih investicij v novo, visokokakovostno ponudbo nastanitev (v nove hotele in letovišča, t. i. greenfield investicije), v turistične znamenitosti (centri za obiskovalce, interpretacijski centri, muzeji, kongresni centri, tematski in zabaviščni parki) in v turistično infrastrukturo (rekreacija, šport, smučišča in oprema itd.)« (*Strategija,* 2017, str. 3).

[27] »Za racionalizacijo razvoja turizma, trženja, promocije in komercializacije Slovenija potrebuje izgradnjo novega učinkovitega sistema managementa turizma, ki bo usklajeval in dosegal sinergične učinke raznolikih horizontalnih in vertikalnih dejavnosti, ki sestavljajo kakovostno globalno konkurenčno turistično verigo« (*Strategija,* 2017, str. 3).

[28] 2017, str. 6.

Strategija[29] dalje predvideva tudi dosledno izkustveno strukturiranje in arhitekturo znamke, ki predvideva potrebo po boljši razlagi in komuniciranju resnične slovenske zgodbe, za »boljše izpolnjevanje pričakovanj turistov in obiskovalcev, pravilno komuniciranje slovenske butične raznolikosti in pristopa visoke vrednosti destinacije«.

Navedeno je mogoče le prek celostnega poznavanja slovenstva kot takega, skozi preučevanje naše skupne identitete, ki se ne kaže le skozi jezik, temveč skozi celostno kulturno, zgodovinsko, likovno, jezikovno, versko, filozofsko in naravno podobo z njenimi lokalnimi posebnostmi. Slednje v veliki meri pokriva predviden program *Slovenski študiji* na Fakulteti za slovenske in mednarodne študije.

C.2.5 KOMPETENCE IN ZAPOSLJIVOST DIPLOMANTOV NA PODROČJU KREATIVNIH IN KULTURNIH INDUSTRIJ

Evropska komisija poudarja pomen in podporo kulturnih in kreativnih industrij, ki doživljajo velike spremembe, še posebej povezane z razvojem digitalne tehnologije v 21. stoletju, z ekonomsko krizo preteklih let in s spremembami v regulativnih okvirih.

V EU predstavljajo kreativne in kulturne industrije (KKI) okvirno že več kot 3% bruto domačega proizvoda in delovnih mest. Hitro se razvijajo, a ostajajo še vedno podcenjene in nepriznane panoge. Države jim sicer namenjajo vedno večjo podporo in tudi same oz. njihov potencialni vpliv na ekonomsko rast pridobiva vse večjo veljavo. Soočene so s ključnimi spremembami v pravu intelektualne lastnine.

V okviru EU Strategije 2020 za razvoj in povečanje zaposljivosti, bo zato Evropska komisija poskušala zagotoviti kulturnemu sektorju podporo, da bo lahko slednji bolj prispeval k zaposlovanju in rasti KKI po vsej Evropi.

Prioriteta Evropske komisije na tem področju je med drugim tudi odzivanje na spreminjajoče se potrebe po KKI spretnostih s spodbujanjem inovacij v izobraževanju. Z različnimi aktivnostmi in iniciativami ter programom Kreativna Evropa so dejavnosti usmerjene npr. v spodbujanje ekonomije kulturne diverzitete in določanje različnih verig ustvarjalnih vrednosti v digitalni dobi (npr. za vizualne umetnosti, kulturno dediščino, založništvo, multi-medije itd.).

Vse izpostavljeno je ključno povezano tudi z novimi programi Slovenskih študijev na Fakulteti, saj le ti predvidevajo na 2. stopnji predmete kot so: Razvoj in promocija Kulturne dediščine Slovenije, Kultura in ekonomija - marketing, turizem, Vizualne umetnosti, Ustvarjalne in kulturne industrije Slovenije, Digitalna humanistika, Projektno upravljanje kulturnih in umetniških aktivnosti, Novi mediji; ter na 3. stopnji specifičen predmet Kulturna dediščina in kulturna ustvarjalnost.

Predvideni program s svojo interdisciplinarnostjo na vseh treh stopnjah študija predvideva vključevanje kreativnih in kulturnih industrij, v okviru katerih bodo podani uvidi v kulturne teorije, kulturno zgodovino, digitalno kulturo in njen management, geopolitične strategije ter kulturne politike vezane na Slovenijo in Evropsko unijo itn.

[29] 2017, str. 6.

D. SKLEPNO

Ključna in osrednja pobuda, zaradi katere je bil zasnovan študijski program Slovenski študiji, izvira iz ugotovitve, da ob vseh mednarodnih in domačih ponudbah študijskih programov ne premoremo temeljnega študijskega izobraževanja za in o lastnem narodu. Vsaka uveljavljena mednarodna skupnost, ki je bodisi samo etnično, ali pa tudi državno izoblikovana, predstavljena z ustreznimi narodnimi študijami: Italian, Jewish, Japanese, German, American, Austrian, Scandinavian ... Studies.

Na podoben način niti Slovenija kot nova država niti Slovenci kot narod nismo predmet kateregakoli univerzitetnega programa – niti v svetu, niti doma. Obstajajo le skromni nastavki na dveh ali treh izobraževalnih ustanovah v svetu (v ZDA in v Avstraliji) ter nekateri posamezni študiji ozko zastavljenih jezikoslovnih področij na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in na Fakulteti za humanistične študije Univerze v Novi Gorici. V slovenskem oziru je program morda primerljiv z nekaterimi drugimi programi, na katere je vpis izrazito majhen, kot so na primer programi krasoslovja, arheologije, stare grščine in latinščine in drugi.

Ustanovitelji programa so torej od vsega začetka prepričani, da Slovenija mora imeti akreditiran študij slovenstva oziroma slovenoslovja, pa tudi če bi se glede na izkazane zaposlitvene možnosti vpisalo v program samo nekaj diplomantov letno. Slovenski študiji predstavljajo značilni program, ki bi ga slovenska država morala akreditirati že zaradi svojega nacionalnega interesa, ne glede na zaposlitvene možnosti. Zanimivo je, da program slovenoslovja uvaja zasebna in ne - kot bi bilo normalno pričakovati - državna in državno financirana fakulteta, morebiti celo na pobudo države same.

Fakulteta ponovno poudarja, da takega profila diplomantov v Sloveniji še ni, saj nobena fakulteta ne izvaja študijskega programa, ki bi diplomantom omogočil poznavanje humanističnih vsebin iz posebnega vidika Slovenije kot kulturnega in družbenega habitata, z mešanico diplomatskih prvin, nekaterih pravnih vsebin, mednarodnih odnosov in slovenske etničnosti. Gre za edinstven program, ki diplomanta opremi s širokim znanjem in razgledanostjo, oboje pa omogoča boljšo komunikacijo, navezovanje stikov, gojenje poslovnih odnosov in ne nazadnje tudi pomoč pri sklepanju poslov.

Vizija Slovenije 2050 predvideva, da »v letu 2050 znamo upravljati s svojim časom; sami odločamo, kako se želimo vključiti na trg dela, ki je zelo prožen, in pod kakšnimi pogoji želimo biti zaposleni. Imamo priložnost, da opravljamo zanimiva dela in živimo v dobro urejenem okolju. Naša zaposlitev je varna, pri čemer imamo koristi od uspešnega izobraževalnega sistema. Ob predpostavki gospodarske rasti imamo dobro delujoč javni sektor in odlično infrastrukturo (informacijska tehnologija, ceste itd.) ter dostop do visokokakovostnih storitev v zdravstvu in kulturi. Naravne vire odgovorno izkoriščamo, spodbujamo ekološki turizem in prehransko samooskrbo. Smo država, ki ima kljub svoji majhnosti na razpolago dovolj časa za učinkovite ukrepe.«[30]

Dalje navaja Vizija Slovenije 2050 med idejami za uresničitev predloga »potrebo po novem razvojnem modelu, upoštevanju vrednot, dvigu kakovosti življenja ljudi in oblikovanju takšnih poslovnih modelov, ki jih bo možno prenesti tudi na druge države kot primere dobrih praks. Nujna je usmeritev

[30] 2016, str. 37.

v nišno gospodarstvo, kot so zagonska podjetja, ekološka pridelava hrane in ekološki turizem, kar zagotavlja tudi višjo dodano vrednost. Politiko je treba poenotiti in okrepiti zavedanje odgovornosti. Izobraževalni sistem mora spodbujati ustvarjalnost … Na področju terciarnega izobraževanja je treba spodbujati izvajanje prakse in krepiti mreže mladih izobraženih posameznikov. Več pozornosti je treba nameniti optimizaciji birokracije, tudi s pomočjo digitalizacije in zlasti tako, da bodo storitve in upravni postopki uporabnikom prijazni. …«,[31] kar v največji meri odraža tudi zasnovo vsebin programa Slovenski študiji na Fakulteti za slovenske in mednarodne študije.

Tudi *Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011-2020* (ReRIS11-20), ki jo je na podlagi 109. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije[32] sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 24. 5. 2011, predvideva v okviru cilja promocije znanosti, ustvarjalnosti in inovativnosti v družbi in izobraževanju tudi promocijo kulture ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti.

»Za razvoj inovativne slovenske družbe je treba uveljavljati podjetnost ter zagotavljati ugodno ozračje za pospeševanje ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetništva. Izboljšati je treba komuniciranje o ustvarjalnosti in inovativnosti kot vrednote v vseh medijih in na vseh stopnjah izobraževalnega procesa. Prilagodili ga bomo tako, da bo podpiral samostojno razmišljanje, reševanje problemov, ustvarjalnost, inventivnost, podjetnost in razvoj drugih osebnih veščin, predvsem na poznejših ravneh izobraževanja pa bo tudi opogumljal uresničitev zamisli in podjetništvo. Z vključevanjem uveljavljenih strokovnjakov iz podjetniškega sektorja v izobraževalni proces na terciarni ravni se bo usposobilo več študentov in se izboljšala kakovost raziskovalnega dela mladih.«[33]

Prav z namenom razvoja ustvarjalnosti in inovativnosti v humanistiki in kulturnem sektorju, so bili v program Slovenski študiji na vseh treh stopnjah vključeni posebni predmeti, ki povezujejo slovensko kulturo z ekonomijo, digitalno dobo in turizmom ter naravno geo-strateško vlogo Slovenije v EU.

Dalje predvideva tretji cilj *Resolucije* (2011) prenovo študijskih programov na terciarni ravni: »Pri posodabljanju univerzitetnih in visokošolskih študijskih programov bo namenjeno več pozornosti ukrepom in vsebinam, ki podpirajo in spodbujajo ustvarjalnost, inovativnost, usmerjenost k dosežkom in podjetništvo«, zato ustanovitelji programa štejejo predlagani koncept za pomemben in več kot dobrodošel v slovenski znanstveni javnosti.

Viri

1. Farčnik, D. & Domadenik, P. (2012). Has the Bologna reform enhanced the employability of graduates? Early evidence from Slovenia. International journal of manpower, 33(1): 51−75.
2. Lizbonska konvencija, (1999). Ur.l. RS – Mednarodne pogodbe. Št. 14/99, http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2032

[31] 2016, str. 54.
[32] Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo.
[33] Resolucija, 2011.

3. Lovšin, K. (2015). Reforma in analiza trga dela v slovenskem turizmu: magistrsko delo.

4. Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (Uradni list RS, št. 43/11), http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO68

5. Statistični urad Republike Slovenije, http://www.stat.si/StatWeb/.

6. Strategija Obzorje 2020, http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/europe-changing-world-inclusive-innovative-and-reflective-societies in http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_SL_ACT_part1_v1.pdf

7. Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021, (2017). Republika Slovenija, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, št. 0123/16, http://www.mgrt.gov.si/fileadmin/mgrt.gov.si/pageuploads/STRATEGIJA-_Usklajevalne_delavnice_izvlecek.pdf

8. Supporting cultural and creative industries. Evropska komisija, https://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries_en

9. Trg dela v Sloveniji: pregled stanja in analiza izbranih tem (2013), http://maksi2.ef.uni-lj.si/zaloznistvoslike/415/Trg%20dela%20L%202013%2012%2016%20-%20FINALNA%20VERZIJA_pop.pdf

10. Vizija Slovenije 2050 (2016).Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, http://slovenija2050.si/wp-content/uploads/2017/02/Vizija_Slovenije.pdf

11. Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Analize, https://www.ess.gov.si/trg_dela/publicistika/analize.